

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας

Τμήμα Διοίκηση Επιχειρήσεων

Πτυχιακή εργασία με θέμα

**Αναλυτική καταγραφή της πολιτιστικής κληρονομιάς στην Δυτική
Αχαΐα και πως αυτή θα μπορούσε να βοηθήσει στην ανάπτυξη της
τοπικής κοινωνίας**

**Έρευνα-Επιμέλεια: Γεωργαντάς Ηλίας-Διαγγελάκης Ιωάννης
Επιβλέπων καθηγητής: Ντεμίρης Κωνσταντίνος**

Πάτρα 2017

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	4
ΜΕΡΟΣ Α΄	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1΄ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ.....	5
1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
1.2 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ	5
1.2.1 ΣΗΜΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ	6
1.3 ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ	9
1.4 Η ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΠΑΡΑΔΟΣΗ.....	11
2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.....	11
2.2 ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	11
2.3 Η ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ.....	13
2.3.1 ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΣΦΑΛΜΕΝΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ (ΠΡΟΓΟΝΟΠΛΗΞΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΔΟΠΛΗΞΙΑ)	15
2.3.2 ΑΙΤΙΑ ΚΡΙΣΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.....	16
2.4 Η ΟΡΘΗ ΣΤΑΣΗ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	17
2.5 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΧΑΪΑΣ.....	19
3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	19
3.2 Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΚΑΤΩ ΑΧΑΪΑΣ.....	19
3.2.1 ΤΟ ΛΑΠΠΑ	20
3.2.2 ΤΑ ΣΑΓΑΪΪΚΑ.....	21
3.2.2.1 ΓΕΩΛΟΓΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ.....	22
3.2.2.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ, ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	23
3.2.3 ΤΑ ΛΟΥΣΙΚΑ	24
ΜΕΡΟΣ Β΄: ΕΡΕΥΝΑ.....	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ-ΕΡΕΥΝΑ	26
4.1 ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ	26
4.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	27
4.2.1 Πληροφορίες δείγματος	27
4.2.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ-ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ.....	27
4.3 ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	96

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΕΠΙΛΟΓΟΣ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	100
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	102
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΕΙΚΟΝΕΣ	105
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ.....	109

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η πολιτιστική κληρονομιά είναι όλες οι πτυχές μιας κοινότητας του παρελθόντος και του παρόντος που θεωρούνται πολύτιμες και επιθυμητές για να μεταδοθούν στις μελλοντικές γενιές. Η κληρονομιά αυτή διαπλάθει ουσιαστικά την ταυτότητα κάθε έθνους, χώρας, περιοχής ή τόπου και επομένως συνιστά αναπόσπαστο τμήμα της σημερινής ζωής.

Τα πολιτιστικά αυτά στοιχεία του παρελθόντος που μεταφέρονται από γενιά σε γενιά, με τον προφορικό ή το γραπτό λόγο απαρτίζουν την παράδοση του κάθε τόπου. Η σημασία της παράδοσης συνίσταται στην προσαρμογή των πολιτισμικών στοιχείων του παρελθόντος στην εκάστοτε κοινωνική πραγματικότητα και στη δημιουργική αξιοποίησή τους, η οποία έχει ως αποτέλεσμα να συνδράμει στην πολιτισμική εξέλιξη.

Υπό το πρίσμα των παραπάνω διαπιστώσεων στη παρούσα εργασία καταβάλλεται μια προσπάθεια που στόχο έχει να μελετήσει, τις πτυχές της πολιτιστικής κληρονομιάς και της παράδοσης.

Προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός, στο πρώτο μέρος της εργασίας μέσα από βιβλιογραφική αναφορά αναλύεται το θεωρητικό μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς γενικότερα, και ειδικότερα της παράδοσης, καθώς μέσω αυτής πραγματοποιείται η μεταβίβαση των πολιτιστικών στοιχείων. Επιπλέον γίνεται εκτενής αναφορά στη περιοχή της Δυτικής Αχαΐας, καθώς στο δεύτερο μέρος, κάνοντας χρήση της ερευνητικής μεθόδου το ενδιαφέρον εστιάζεται αφενός στο να καταγράφουν τα ήθη-έθιμα, οι τοπικές παραδόσεις και η πολιτιστική κληρονομιά των χωριών της Δυτικής Αχαΐας και αφετέρου με τη βοήθεια της έρευνας να βρεθούν τρόποι συνέχειας, μετάδοσης και ανάπτυξής της.

Σύμφωνα λοιπόν, με τα αποτελέσματα της έρευνας, που έλαβε χώρα σε τριάντα τρεις Δήμους και Δημοτικά Διαμερίσματα της Δυτικής Αχαΐας κατά τη διάρκεια των μηνών Μαΐου-Ιουνίου του έτους 2016, διαπιστώνεται ότι στις περισσότερες περιοχές υπάρχουν ακόμα έθιμα που διατηρούνται.

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην γενικότερη έννοια του όρου «κληρονομιά» περιλαμβάνεται, τόσο το φυσικό όσο και το πολιτιστικό περιβάλλον. Συμπεριλαμβάνονται, τοπία, ιστορικοί χώροι, τοποθεσίες αλλά και το δομημένο περιβάλλον, καθώς και η βιοποικιλότητα, οι συλλογές, οι παλιές και συνεχιζόμενες πολιτιστικές πρακτικές, η γνώση και οι ζωντανές εμπειρίες. Στην πολιτιστική κληρονομιά καταγράφεται και απεικονίζεται η μακροχρόνια πορεία της ιστορικής εξέλιξης, ενώ η κληρονομιά αυτή διαπλάθει ουσιαστικά και την ταυτότητα κάθε έθνους, χώρας, περιοχής ή τόπου και επομένως συνιστά αναπόσπαστο τμήμα της σημερινής ζωής. Αυτή αποτελεί ένα δυναμικό σημείο αναφοράς και ένα θετικό μέσο ανάπτυξης και αλλαγών. Η ιδιαίτερη πολιτιστική κληρονομιά και η συλλογική μνήμη κάθε τόπου ή κοινωνικού συνόλου είναι, αναντίρρητα, αναντικατάστατο και σημαντικό υπόβαθρο για την σύγχρονη και μελλοντική ανάπτυξη.

1.2 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Η πολιτιστική κληρονομιά είναι, κατά κάτι περισσότερο, από «πέτρες και οστά» του παρελθόντος. Είναι όλες οι πτυχές μιας κοινότητας του παρελθόντος και του παρόντος που θεωρούνται πολύτιμες και επιθυμητές για να μεταλαμπαδευτούν στις μελλοντικές γενιές. Ο όρος εμπεριέχει χώρους, αντικείμενα και τις πρακτικές της πολιτιστικής σημασίας. Συνεπώς, περιλαμβάνει την «Απτή κληρονομιά», όπως τα κτίρια, τις βιομηχανικές δομές και τις τεχνολογίες, τα τοπία και τα αντικείμενα χειροτεχνίας, τα μη ορατά πολιτιστικά στοιχεία της πολιτιστικής παράδοσης, όπως θαμμένους τάφους σε αρχαιολογικούς χώρους, και την «άυλη κληρονομιά », όπως η γλώσσα, η οπτική τέχνη, η μουσική, οι επιδόσεις, η θρησκεία, οι πεποιθήσεις καθώς και τις συνήθειες πρακτικές όπως το κυνήγι και η συλλογή. Η πολιτιστική κληρονομιά

δεν είναι μόνο για τα παλιά πράγματα. Νέα ή προσφάτως τροποποιημένα αντικείμενα, τόποι και πρακτικές είναι εξίσου κομμάτι αλληλένδετο της πολιτιστικής κληρονομιάς, εφόσον κατέχουν πολιτιστική αξία για τις σημερινές γενεές.

1.2.1 ΣΗΜΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

Οι πρώτες ενδείξεις για ουσιαστικές εκδηλώσεις κληρονομικής στάσης βρίσκονται πιθανά στη μέση-ανατολική αρχαιότητα, και αυτές είναι :

- καταγωγή, λατρεία των νεκρών και κληρονομιά με την έννοια της μεταβίβασης αγαθών και αξιωμάτων, διαμέσου των δεσμών της αιματικής αλλά και της θεσμικής συγγένειας.
- πνευματική συγγένεια, με τη σημασία της μεταβίβασης της μυθολογικής παράδοσης, της προφορικής, γραπτής και συμβολικά παρουσιαζόμενης γενεαλογίας ηρώων, θεών, αρχόντων, κτλ.
- ανασκαφές, αποκατάσταση και αρχαιολογική ανάλυση. Μια από τις πιο διάσημες αρχαιολογικές ανασκαφές είναι αυτή που τοποθετείται στη χριστιανική αρχαιότητα για την ανακάλυψη του ιερού σταυρού. Παλαιότερα ακόμα , υπάρχει η μαρτυρία μιας επιγραφής του βου αι. π.Χ., που εξιστορεί πως ο βασιλιάς της Βαβυλώνας έκανε ανασκαφή για να βρει τα θεμέλια ενός ναού που ονειρεύτηκε και πως τον επισκεύασε. Επίσης, ο Πλούταρχος διηγείται πως, μετά από τους μηδικούς πολέμους, η Πυθία διέταξε τους Αθηναίους να περισυλλέξουν τα οστά του Θησέα στη Σκύρο, πως βρήκαν τα λείψανα του ήρωα μετά από θεία παρέμβαση και πως τα μετακίνησαν στην Αθήνα.
- εμφάνιση του τουρισμού. Οι εκστρατείες του Μέγα Αλέξανδρου ήταν ο δεσμός που συνέδεσε από το 334 και μετά την Ελλάδα με την Ανατολή. Με την πολιτισμική αυτή διεύρυνση παρουσιάζονται οι πρώτοι κατάλογοι που οδήγησαν αργότερα στην απαρίθμηση των Επτά Θαυμάτων του κόσμου. Η δημιουργία της λίστας των Επτά Θαυμάτων εκπορεύεται από τα δυο στοιχεία εκείνα που επιτρέπουν την κατασκευή της κληρονομιάς. Το πρώτο στοιχείο είναι η σκοπιμότητα του ίδιου του ιδρυτή, που πάνω της βασίζεται κάθε παραγγελία δημόσιας αρχιτεκτονικής, όπως οι Πυραμίδες

της Αιγύπτου. Το δεύτερο στοιχείο είναι η αποδοχή ή η άρνηση, η επιλογή από τις μεταγενέστερες γενιές μιας λίστας μνημείων που αποβλέπει στο να έχει οικουμενική εμβέλεια. Το ότι η Αρχαιότητα επέδειξε μια κληρονομική στάση, με την έννοια που νοείται σήμερα, καταδεικνύεται και από τις διηγήσεις των περιηγητών. Ο Στράβων (63-25 π.Χ. περίπου) ενδιαφέρεται στη Γεωγραφία του για τα αρχαιολογικά αξιοπερίεργα της Ασίας, αναζητά τον τάφο του Αχιλλέα και εξερευνά το ομηρικό τοπίο της Τροίας. Ο Πausανίας (2ος αι. μ.Χ.), στο έργο του η Περιγραφή της Ελλάδος, θεωρεί την πόλη των Αθηνών, με τα μνημεία της και τους σοφούς της, σαν μια πόλη-μουσείο, σε αντιπαράθεση με την βιομηχανική Κόρινθο. Η «καλλιεργημένη ελίτ» επιδίδεται σε τουρισμό και φεύγει από την Ιταλία για να επισκεφθεί τα μνημεία της Ελλάδας, της Αιγύπτου και της Μ. Ασίας.

- ανακαίνιση των μνημείων. Η ίδια η πράξη της ανακαίνισης έχει τις ρίζες της στη διαδικασία υιοθέτησης της κληρονομιάς. Και από την Αρχαιότητα ακόμα διατυπώνονται ενστάσεις για τον ξεχωριστό ζήλο που επιδεικνύουν ορισμένοι ανακαινιστές στη δουλειά τους, με απόρροια να αφαιρούν από το ανακαινισμένο μνημείο ή αντικείμενο τη γνησιότητά του. Ξακουστό παράδειγμα της στάσης αυτής είναι, χωρίς αμφιβολία, οι επισκευές αποκατάστασης που έγιναν στον κολοσσό του Μέμωνα - ένα από τα αγάλματα που κοσμούν τον ταφικό ναό του Αμένοφι Γ' στις Θήβες της Αιγύπτου. Για το άγαλμα αυτό, ο Τάκιτος εξιστορεί ότι το 19 μ.Χ., ο Γερμανικός, επισκεπτόμενος την περιοχή, είχε θαυμάσει ιδιαίτερα το μυστηριώδες φαινόμενο που επέτρεπε στον κολοσσό, όταν έπεφταν πάνω του οι ακτίνες του ήλιου, να συνθέτει ηχώ με τις ανθρώπινες φωνές. Εξάλλου, υπήρχε πλήθος τουριστών που έσπευσαν να θαυμάσουν και να δώσουν προσφορές στο θαυματοργό άγαλμα. Κι αυτό εξακολούθησε μέχρι τη χρονιά, όπου ο αυτοκράτορας Σέπτιμος ο Αυστηρός (146-211 μ.Χ.), ξεκίνησε τη διαδικασία επισκευής των ρωγμών που προκάλεσε στο άγαλμα ένας σεισμός που είχε γίνει το 27 μ.Χ. στην περιοχή. Από τότε, όμως, ο Μέμωνων παρέμεινε σιωπηλός, εξαιτίας των εργασιών, και οι τουρίστες έστρεψαν αλλού το ενδιαφέρον τους για να βρουν και να θαυμάσουν πέτρες με ανθρώπινη ομιλία.

- συλλογές και επιστήμη του παρελθόντος. Οι συλλογές, όπως και η ανακαίνιση, αποτελούν εκδήλωση αποδοχής της κληρονομιάς. Διακρίνονται τρεις τύποι συλλογών: α) οι συλλογές που ανήκουν σε ναούς, β) οι συλλογές που ανήκουν σε αυτοκράτορες και ηγεμόνες, και γ) εκείνες που ανήκουν σε ιδιώτες. Οι πρώτες έχουν

ιερό και τελετουργικό χαρακτήρα. Οι συλλογές των ηγεμόνων περιλαμβάνουν τα πολύτιμα και ονομαστά αντικείμενα που χρησιμοποιούνται διαχρονικά στις τελετές ενθρόνισης, όπως επίσης και εκείνα που εξασφαλίζονται από τους άρχοντες για να διογκώσουν τη φήμη μιας πρωτεύουσας. Ο Πτολεμαίος 1ος ο Σωτήρας (περ. 365-282 π.Χ.) επωφελήθηκε από ένα λοιμό στην πόλη των Αθηνών για να αγοράσει τα χειρόγραφα των πιο ονομαστών ελλήνων κλασικών για τη Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας. Σχετικά με τις ιδιωτικές συλλογές, αναγνωρίζονται ήδη μαρτυρίες από τον Πλίνιο τον Αρχαίο (23-79 μ.Χ.) ότι στην Αρχαιότητα άνθιζε ένα αληθινό εμπόριο έργων τέχνης με διάσημους φιλότεχνους και δημοπρασίες έργων. Παράλληλα, το ενδιαφέρον για τα παλιά αντικείμενα αρχίζει να παίρνει έναν επιστημονικό χαρακτήρα και ο όρος αρχαιολογία, που εμφανίζεται για πρώτη φορά στον Πλάτωνα κατά την ελληνιστική περίοδο, γενικεύεται μέχρι του σημείου ακόμα και να συγχέεται με τον όρο ιστορία στο έργο του Διονυσίου του Αλυκαρνασσέως, τον πρώτο αιώνα π.Χ. Με τον Διόδωρο το Σικελό (περ. 90-20 π.Χ.) η σύγχυση αυτή συνεχίζει να υπάρχει, εφόσον η επιστήμη των αρχαιοτήτων προσβλέπει στην ιστορική μελέτη της προέλευσης του ανθρώπου.

· Η επέμβαση του κράτους. Δείγματα ανάπτυξης μιας κρατικής πολιτικής στο χώρο της πολιτισμικής κληρονομιάς επισημαίνονται ήδη από την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου και των ελληνιστικών χρόνων. Παράλληλα, και στην Ιταλία τον πρώτο μ.Χ. αιώνα, λαμβάνονται αποφάσεις για την καθιέρωση μιας σειράς προστίμων με στόχο, αφενός, τη διάσωση των ιταλικών πόλεων από την κερδοσκοπία των οικοπέδων και, αφετέρου, να αποτραπεί η καταστροφή των δημόσιων μνημείων από τους καταχραστές της γης. Το 376 μ.Χ. νέες διατάξεις δεν επιτρέπουν στους οικοδόμους να χρησιμοποιούν για το κτίσιμο των σπιτιών μάρμαρα και πέτρες από αρχαία μνημεία. Στη συνέχεια, και οι βυζαντινοί αυτοκράτορες θεσπίζουν ειδικά φορολογικά μέτρα κατά των «ανασκαφέων», που δεν έχουν διάθεση να παραδώσουν στις αρχές τις ανακαλύψεις τους.

1.3 ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Όσο κι αν οι θρησκείες αντιστέκονται στη συγχώνευση, με την έννοια του αυτόνομου πολιτισμικού μορφώματος, το ίδιο το θρησκευτικό φαινόμενο από μόνο του θέτει το πρόβλημα της πολιτισμικής κληρονομιάς, αλλά στο ευρύτερό της πλαίσιο, που είναι αυτό της φύσης της ανθρώπινης κοινότητας που τη φέρει: υποεθνικής ή υπερεθνικής, λαϊκής ή ελιτίστικης. Συγκεκριμένες θρησκείες μορφοποιήθηκαν μέσα στην ταυτοτική μήτρα εθνοτήτων, πολιτικών συστημάτων και εθνών (ελληνορθόδοξος πολιτισμός) ενώ άλλες, όπως ο καθολικισμός, έχουν στόχο οικουμενικό, παγκόσμιο. Άλλες πάλι, όπως ο ιουδαϊσμός, ταλαντεύτηκαν ανάμεσα στα δύο μοντέλα, ενώ η ορθοδοξία και το Ισλάμ προσπάθησαν, και προσπαθούν, να συμβιβάσουν την παγκοσμιότητα με την ταυτότητα. Όσες κι αν είναι οι περιπτώσεις, άλλοι τόσοι είναι και οι τρόποι συνεκτίμησης των θεσμών, των γεωγραφικών περιοχών, των γλωσσών και, γενικότερα, των τοπικών πολιτισμών, χωρίς όμως αυτή η ποικιλία να καταργεί τη διαπίστωση ότι η θρησκεία αποτελεί ένα ουσιαστικό τμήμα της πολιτισμικής κληρονομιάς.

1.4 Η ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Κατά τον 19ο αι. οι κατάλογοι και τα κατάστιχα προκρίθηκαν ως το καλύτερο μέσο για τον ορισμό, τη συγκρότηση και τη μεταβίβαση της πολιτισμικής κληρονομιάς. Κι έτσι σχηματίστηκαν κατάλογοι ιδιωτικών και δημοσίων βιβλιοθηκών, έργων τέχνης σε μουσεία και σε συλλογές, έργων λογοτεχνών και φιλολόγων, λίστες από χρηστομάθειες (συλλογές κειμένων που προορίζονται για τη διδασκαλία, δηλαδή «οι κλασικοί»), έγινε ταξινόμηση των ιστορικών μνημείων και, κατά τις τελευταίες δεκαετίες του αιώνα, έγιναν απογραφές του καλλιτεχνικού και αρχαιολογικού θησαυρού, καθώς και καταγραφή των εθνολογικών στοιχείων. Οι συντάκτες τέτοιων καταλόγων αμφιταλαντεύονται ανάμεσα στην επιλογή και την εξαντλητική καταγραφή, δηλαδή την ταξινόμηση και την απογραφή, ανάμεσα στην

περιφερειακή παρουσίαση και την μεθοδολογία. Η φάση αυτή αντιστοιχεί στη φάση της γνωριμίας, της απόκτησης γνώσης με τις μεθόδους διερεύνησης, περιγραφής και ανάλυσης, για τη γνωστοποίηση στο ευρύτερο κοινό. Όμως η καταλογοποίηση δεν εγγυάται και την υλική συντήρηση. Κι έτσι, στις διάφορες χώρες της Ευρώπης δημιουργήθηκε σταδιακά ένα σώμα νομοθετικών ρυθμίσεων για να ενδυναμωθούν τα δικαιώματα του δημοσίου πάνω στα ιστορικά μνημεία που ανήκουν στις τοπικές κοινωνίες, για να συρρικνωθεί η ιδιωτική ιδιοκτησία πάνω σε τέτοιου είδους αγαθά, για να ελέγχονται και να επιδοτούνται οι εργασίες αποκατάστασης και συντήρησης. Οι νομοθετικές αυτές ρυθμίσεις δεν αναφέρονται μόνο στα αρχιτεκτονήματα και στα έργα τέχνης, αλλά κατά τη διάρκεια του 20ου αι. εξαπλώθηκαν και στις φυσικές τοποθεσίες (1906), στα αστικά συγκροτήματα (1930) και στα αρχαιολογικά ερείπια (1941). Παράλληλα, λοιπόν, με τους καταλόγους, η πολιτισμική κληρονομιά αντιπροσωπεύεται από ένα νομοθετικό σώμα ρυθμίσεων και από έναν οικονομικό προϋπολογισμό, που βρίσκονται υπό την αιγίδα της διαχειριστικής επιστασίας του κράτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΠΑΡΑΔΟΣΗ

2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Ο όρος παράδοση ετυμολογικά παράγεται από το ρήμα *παραδίδωμι*= παραδίνω, εμπιστεύομαι και δηλώνει τα πολιτιστικά στοιχεία του παρελθόντος που μεταβιβάζονται από γενιά σε γενιά, με τον προφορικό ή το γραπτό λόγο, διαιωνίζονται και διαμορφώνουν τα ιδιαίτερα γνωρίσματα ενός λαού, δηλαδή την ταυτότητά του. Η σημασία της παράδοσης έγκειται στην προσαρμογή των πολιτισμικών στοιχείων του παρελθόντος στην εκάστοτε κοινωνική πραγματικότητα και στη δημιουργική αξιοποίησή τους, η οποία έχει ως αποτέλεσμα να συνδράμει στην πολιτισμική εξέλιξη. Η παράδοση δημιουργείται από την καθημερινότητα του ατόμου.

2.2 ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Η παράδοση, ανάλογα με τα επιμέρους στοιχεία και με τον τομέα στον οποίο αναφέρεται, διακρίνεται σε:

1. Πολιτιστική, η οποία περικλείει την καλλιτεχνική δημιουργία σε όλες τις μορφές της, δηλαδή ζωγραφική, μουσική, αρχιτεκτονική, χορός, θέατρο, θέατρο σκιών, κουκλοθέατρο, τεχνοτροπίες ποίηση, λογοτεχνία, φιλοσοφία, ιστορία, τραγούδια, τραγωδία κτλ.

Η παράδοση αυτής της μορφής:

- Διατηρεί τον πνευματικό και πολιτιστικό πλούτο του παρελθόντος και μεταλαμπαδεύει τη γνώση στις επόμενες γενιές.
- Διοχετεύει τις πνευματικές, τις επιστημονικές και τις πολιτισμικές κατακτήσεις, την πείρα των αιώνων.
- Συνιστά πηγή έμπνευσης και δημιουργίας, αφού το κάθε φορά νέο αφομοιώνει, συνδυάζει και αξιοποιεί ό,τι αξιόλογο έχει κληροδοτήσει η παράδοση σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας (τέχνη, επιστήμη, κτλ.).

· Θεωρείται το πνευματικό θεμέλιο του ανθρώπινου πολιτισμού, ο συνεκτικός ιστός του στην πορεία του χρόνου, η διαρκώς ανανεούμενη παρακαταθήκη των πολιτιστικών επιτευγμάτων του.

2. Θρησκευτική, η οποία περιλαμβάνει ότι σχετίζεται με τη θρησκευτική λατρεία κάθε λαού (δόγματα, λατρευτικά έθιμα). Αποτελεί ενοποιητική αλλά και διαιρετική βάση ανάμεσα στους αλλόθρησκους.

Η παράδοση αυτής της μορφής διαπλάθει αντιλήψεις, τρόπο ζωής, έθιμα, θρησκευτικές και εθνικές γιορτές και εξυψώνει το θρησκευτικό συναίσθημα.

3. Ηθική, η οποία αποτελείται από τις ηθικές αντιλήψεις, απόψεις, τρόπο ζωής, συνήθειες, αξίες (ηθικές αξίες, φιλία, αγωνιστικότητα, φιλοπατρία, φιλοξενία, ανθρωπισμός κτλ.)

Η παράδοση αυτής της μορφής παρέχει πρότυπα ηθικής και υπεύθυνης συμπεριφοράς και κληροδοτεί ηθικές αξίες ,όπως ο σεβασμός στον άνθρωπο, καθώς και ηθικά διδάγματα.

4. Πολιτική, η οποία συγκαταλέγει την πολιτική οργάνωση (π.χ. νόμοι, πολίτευμα, τοπική αυτοδιοίκηση) (δημοκρατία, ελευθερία, κοινωνική δικαιοσύνη, συμμετοχή, κοινωνικοί και πολιτειακοί θεσμοί).

Η παράδοση αυτού του είδους ενισχύει τη δημοκρατία με τις αρχές και τις αξίες του παρελθόντος, παρέχει πρότυπα για μίμηση, ενισχύει το πνεύμα της συλλογικότητας και της συνεργασίας, διαιώνίζει τις δημοκρατικές ιδεολογίες και ενισχύει το δημοκρατικό φρόνημα. Έτσι, αποφεύγονται ακραίες συμπεριφορές (φανατισμός, δογματισμός, φασισμός) καθώς και φαινόμενα απειλητικά για τη δημοκρατία (λαϊκισμός, μεσσιανισμός, πολιτική αδιαφορία).

5. Εθνική παράδοση/κληρονομιά. Η εθνική παράδοση έχει σχέση με τις εθνικές αξίες, τον ιστορικό βίο, την εθνική συνείδηση και την εθνική ταυτότητα ενός λαού που τον ξεχωρίζει από τους άλλους (π.χ. ελληνική παράδοση). Η λαϊκή παράδοση, περικλείει ήθη, έθιμα, δημοτικά τραγούδια, λαϊκούς μύθους, θρύλους, λαϊκή τέχνη του εθνικού πολιτισμού

Η παράδοση αποτελεί το συνδετικό κρίκο των γενεών, εξασφαλίζει την εθνική συνείδηση, οδηγεί στην εθνική αυτογνωσία και αποτρέπει την εθνική αλλοτρίωση. Επιπλέον, η παράδοση καλλιεργεί το αίσθημα φιλοπατρίας, συγκρατεί τις ιστορικές μνήμες και σφυρηλατεί την εθνική ομοψυχία.

Η παράδοση αποτελεί το πιο βασικό στοιχείο της εθνικής ταυτότητας ενός λαού και πρωταρχικό παράγοντα για την ενότητά του. Σφυρηλατούνται δεσμοί αμοιβαίου

σεβασμού ανάμεσα στα έθνη, απομακρύνεται ο εθνοκεντρισμός, ο εθνικισμός και εξελίσσεται ένα πνεύμα ανεκτικότητας, φιλίας και ισότιμης συνεργασίας.

2.3 Η ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Η παράδοση μας διδάσκει την πολιτιστική μας κληρονομιά και ενισχύει την ατομική και συλλογική μας αυτογνωσία. Παρόλα αυτά, στις μέρες μας, ο άνθρωπος αποξενώνεται όλο και περισσότερο από την παράδοση με αποτέλεσμα η τελευταία να διανύει μία περίοδο κρίσης.

Η κρίση αυτή εντοπίζεται:

- Στη γλώσσα, με την εισαγωγή γλωσσικών δανείων και τη χρήση συμπυκνωμένου ελληνικού λεξιλογίου.
- Στην πολιτιστική δημιουργία, με την είσοδο ξένων πολιτιστικών ρευμάτων και την εγκατάλειψη παραδοσιακών στοιχείων (το 1944 χρονολογείται το τελευταίο δημοτικό τραγούδι, στα Καλάβρυτα).
- Στη θρησκευτική ζωή, με την αμφισβήτηση του ρόλου της εκκλησίας και της εκκλησιαστικής κοινότητας.
- Στον τρόπο ψυχαγωγίας (επίδραση των Μ.Μ.Ε.).
- Στη διαφοροποίηση των παραδοσιακών κοινωνικών σχέσεων, όπως η θέση της γυναίκας, ή κοινωνικών αξιών, όπως ο σεβασμός των παιδιών προς τους γονείς.
- Στην εγκατάλειψη των παραδοσιακών τεχνικών μέσων, καθώς και των επαγγελμάτων που είχαν σχέση με αυτά (π.χ. υφαντουργία, αγγειοπλαστική, ξυλογλυπτική κτλ.).

Τα αίτια της κρίσης αυτής εντοπίζονται:

- Στο πλήθος των αλλαγών που πηγάζουν από την παγκοσμιοποίηση. Με την μετατροπή όλου του κόσμου σε μια ενιαία και αδιαίρετη οικονομική, πολιτική και πολιτιστική επικράτεια, καθετί παραδοσιακό έχει απολέσει την ισχύ του και σιγά σιγά απορρίπτεται εντελώς. Η μαζική και ασυναίσθητη τήρηση κάποιων ξενότροπων αρχών-αξιών ενισχύεται, έναντι των ιδιαίτερων ηθών και πολιτισμικών καταβολών μιας χώρας, συχνά και έναντι της ίδιας της γλώσσας.

- Στην παγκοσμιοποίηση και στο γεγονός ότι η δυναμική των κλειστών κοινωνιών, που αποτελούσαν εστίες διατήρησης της παράδοσης, φθίνει. Είναι γνωστό ότι στα χωριά ή σε άλλου είδους μικρές κοινωνίες τα έθιμα, η ιστορική μνήμη, οι κοινωνικοί άτυποι κανόνες, όπως η φιλοξενία μεταδίδονταν από γενιά σε γενιά. Ο περιορισμός του αγροτικού πληθυσμού, που αποτελούσε τον κύριο φορέα της παράδοσης, και η συνακόλουθη αστικοποίηση, εξαιτίας των οικονομικών και κοινωνικών ανακατατάξεων στη χώρα μας μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο, μας έχει αποκόψει από την παράδοση, όπως αυτή διατηρούνταν στις αγροτικές κοινότητες. Ταυτόχρονα δημιουργεί έναν τρόπο ζωής παράλληλο με αυτόν των μεγαλουπόλεων του εξωτερικού, με συνέπεια οι άνθρωποι να γίνονται πιο επιρρεπείς στα ξένα πολιτιστικά πρότυπα.
- Στο μιμητισμό και την ξενομανία, σε ατομικό και συλλογικό-εθνικό πλαίσιο. Σ' αυτό έχει βοηθήσει, τόσο η προβολή ξένων προτύπων ζωής από τα Μ.Μ.Ε. και η διαφήμιση, όσο και η διόγκωση του τουριστικού ρεύματος προς τη χώρα μας.
- Στο λανθασμένο τρόπο μετάδοσης των παραδοσιακών αξιών από την οικογένεια, το εκπαιδευτικό σύστημα ή ακόμα και τους κρατικούς φορείς. Για παράδειγμα, οι περισσότεροι γονείς δεν ενδιαφέρονται για την μετάδοση της ουσίας της παράδοσης. Περιορίζονται στην επιφανειακή γνωριμία των νέων με κάποια στοιχεία παράδοσης (ήθη-έθιμα, το ιστορικό μας μεγαλείο, κτλ.), χωρίς να εμμένουν στη σημασία της ουσιαστικής διασύνδεσης των νέων με αυτά. Συχνά επίσης, η οικογένεια δίνοντας σημασία σε δεισιδαιμονίες και προκαταλήψεις ή σε κάποιες αόριστες ηθικές αρχές (σεβασμός, ευγένεια κτλ.) διευκολύνουν την ταύτιση της παράδοσης με οτιδήποτε απαρχαιωμένο και συντηρητικό, με μοναδικό ίσως αποτέλεσμα την αύξηση της αδιαφορίας των νέων.
- Στο τεχνοκρατικό πνεύμα, το οποίο υπερισχύει στις ημέρες μας και δεν αφήνει περιθώρια για αληθινή επικοινωνία μας με το παρελθόν. Οι άνθρωποι έχουν εντατικοποιήσει την ενασχόλησή τους με την τεχνολογία και έχουν δώσει υπερβολική σημασία στα επιτεύγματά της. Εφαρμόζοντας τις τεχνικές γνώσεις για οποιοδήποτε σκοπό, γίνονται τελικά προοδόπληκτοι. Ενδεικτικός, ως προς το σημείο αυτό, είναι ο τρόπος με τον οποίο οι σύγχρονοι άνθρωποι υπηρετούν την ανάγκη της επικοινωνίας. Μια επικοινωνία συνεχής μεν, απρόσωπη δε.
- Στην ιδεολογική σύγχυση με την επικράτηση νεοεισερχόμενων αξιών. Πιο συγκεκριμένα, ο καιροσκοπισμός, ο ατομικισμός κι ο εγωισμός υπερνικούν έναντι

του πνεύματος της αλληλεγγύης. Ο κυνισμός και η υποκρισία επικρατούν, ενώ η φιλοτιμία και η αξιοπρέπεια υποβιβάζονται αισθητά. Εκτός από τα παραπάνω, κοινωνικές αξίες, όπως η αξιοκρατία ή η δικαιοσύνη μοιάζουν άγνωστες.

2.3.1 ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΣΦΑΛΜΕΝΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ (ΠΡΟΓΟΝΟΠΛΗΞΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΔΟΠΛΗΞΙΑ)

Πριν αξιολογηθεί οποιαδήποτε αρνητική επιρροή από την εσφαλμένη θεώρηση του πολιτισμικού παρελθόντος κάθε λαού, κρίνεται απαραίτητο να διασαφηνιστεί το περιεχόμενό τους. Έτσι, ως:

- Προγονοπληξία, θεωρείται η υπερβολική προσκόλληση και έπαρση για τη δόξα των προγόνων με ανάλογη υποτίμηση του παρόντος.
- Προγονολατρία λογίζεται ο υπερβολικός θαυμασμός και η έπαρση για τη δόξα των προγόνων.

Οι επιδράσεις της προγονοπληξίας είναι, χωρίς αμφιβολία, πολλαπλές και έντονες. Αρχικά, διαιωνίζει αναχρονιστικές ιδέες, προκαταλήψεις και δεισιδαιμονίες, παραβλέποντας τα παρωχημένα ή τα αρνητικά στοιχεία του παρελθόντος με αποτέλεσμα, να μην αποτιμά ορθά την πολιτισμική αξία του. Η προγονοπληξία εκφράζεται συχνά με την καυχησιολογία και την έπαρση για τα επιτεύγματα των προγόνων, επιχειρώντας να δικαιολογήσει την έλλειψη δημιουργικής πνοής στο σήμερα. Εύστοχη είναι εδώ η ρήση του Πλάτωνα, σύμφωνα με την οποία δεν υπάρχει ισχυρότερο πράγμα για έναν άνθρωπο που αποδίδει κάποια αξία στον εαυτό του από το να τον τιμούν οι άλλοι όχι για τη δική του αξία, αλλά για τη δόξα των προγόνων του. Παράλληλα, η προγονολατρία οδηγεί βήμα-βήμα στην επανάπαυση, τον εφησυχασμό, στην πνευματική αδράνεια και στην πολιτισμική στασιμότητα, αποτελώντας ανασταλτικό παράγοντα στην εξέλιξη της επιστήμης, της τέχνης και του πολιτισμού.

Με τη σειρά της η προοδοπληξία υποβαθμίζει και αλλοιώνει την πολιτισμική ταυτότητα ατόμων και λαών. Οι ισχυρές οικονομικά χώρες επιτυγχάνουν να «εξάγουν» συνεχώς και με επιτυχία τα πολιτισμικά τους πρότυπα, με απόρροια να συμπυκνώνεται η ποικιλία των εθνικών πολιτισμών και να εδραιώνεται οικουμενικά

ένας ομοιόμορφος τρόπος του ζην. Κυριαρχούν, με αυτό τον τρόπο, η ξενομανία και ο μιμητισμός και αποκόπτεται ο πολιτισμικός ομφάλιος λώρος που συνδέει το παρελθόν με το παρόν. Επιπροσθέτως, η διακοπή της ιστορικής συνέχειας, η απώλεια της ιστορικής μνήμης και η διεύρυνση του χάσματος των γενεών, καταγράφονται ως μία αναντίρρητη πραγματικότητα. Επιπλέον αδρανοποιούνται αξιόλογα στοιχεία πολιτισμού (στην τέχνη, την ηθική, τα πρότυπα και τα ιδανικά, τις αξίες, τα ήθη και τα έθιμα), τα οποία θα μπορούσαν να καταστούν ωφέλιμα στις σύγχρονες συνθήκες και να συμβάλουν στην ανάπτυξη και την πρόοδο. Στη ρίζα του προβλήματος τοποθετείται και η δυσχέρεια κατανόησης και ερμηνείας του παρόντος, ακριβώς επειδή απουσιάζει η απαραίτητη προϋπόθεσή τους, δηλαδή η γνώση του παρελθόντος.

2.3.2 ΑΙΤΙΑ ΚΡΙΣΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Οι γενεσιουργές αιτίες που ευθύνονται για την κρίση της παράδοσης είναι:

- Πρωταρχικά, η επιστημονική και τεχνολογική εξέλιξη της εποχής μας, που πραγματώνεται με αλλόφρονες ρυθμούς, καθιστά σε σύντομο χρονικό διάστημα πεπαλαιωμένες τις ισχύουσες γνώσεις, αποκόπτει τις κοινωνίες και τους λαούς από τις παραδόσεις τους και ανατρέπει τον καθιερωμένο τρόπο ζωής.
- Στη συνέχεια, το σύγχρονο τεχνοκρατικό πνεύμα μέσω της εκπαίδευσης, της εργασίας, των συναλλαγών και γενικότερα της καθημερινής ζωής, καλλιεργεί στον άνθρωπο την αναγκαιότητα να παρακολουθεί αδιαλείπτως τις εξελίξεις αυτές, με αποτέλεσμα να παραμελείται η επαφή του με την παράδοση.
- Επίσης, οι κοσμοπολιτικές αντιλήψεις της εποχής μας και η παγκοσμιοποίηση επιφέρουν την υποχώρηση ή τη διάβρωση των εθνικών παραδόσεων.
- Η επικράτηση της μαζικής κουλτούρας, ψυχαγωγίας και ενημέρωσης, κύριος φορέας των οποίων είναι τα διεθνή ΜΜΕ, προωθεί το σχηματισμό ενός ρεύματος παγκόσμιας ομοιογένειας και οδηγεί τις εθνικές παραδόσεις σε παντελή παρακμή. Δύο χαρακτηριστικά στοιχεία αξίζει εδώ να επισημανθούν. Πρώτον, ο κυρίαρχος ρόλος της διαφήμισης, αφού μέσω αυτής εισάγονται ξενόφερτα καταναλωτικά πρότυπα και πολιτισμικά στοιχεία και δεύτερον ο μαζικός τουρισμός, που αλλοίωσε

την φυσιολογία πολλών παραδοσιακών τόπων αλλά και των συνειδήσεων του γηγενή πληθυσμού.

- Με τη σειρά τους, το καταναλωτικό πνεύμα και ο υλικός ευδαιμονισμός απομακρύνουν τον άνθρωπο από πολιτιστικές και πνευματικές επιδιώξεις. Όλα τα παραπάνω συσχετίζονται, επίσης, αναπόσπαστα με την κρίση αξιών και θεσμών, από την οποία ταλαιπωρείται η εποχή μας, και με την επικρατούσα στην εποχή μας εμπορευματοποίηση της ψυχαγωγίας και της διασκέδασης.
- Το διαχρονικό φαινόμενο του χάσματος των γενεών, το οποίο σήμερα φαίνεται εντονότερο από ποτέ και ενισχύει το πρόβλημα. Η τάση των νέων να αποδεσμευτούν από τις καθιερωμένες αξίες, η επαναστατικότητα τους, ο αρνητισμός τους προς το παλιό και η γοητεία που ασκεί επάνω τους το νέο αποτελούν τις σημαντικότερες αιτίες αμφισβήτησης της παράδοσης από τις νέες γενιές και απόρριψής της σε σημαντικότατο βαθμό.

2.4 Η ΟΡΘΗ ΣΤΑΣΗ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Παρατηρώντας το πλήθος των αρνητικών προεκτάσεων του συγκεκριμένου φαινομένου γεννάται το ερώτημα πώς αυτό θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί άμεσα. Ουσιαστική προς αυτή την κατεύθυνση κρίνεται η γνώση της παράδοσης και η συνειδητοποίηση της αξίας της για την ιστορική συνέχεια και την πρόοδο των κοινωνιών. Αυτό θα επιτευχθεί μόνο με την ορθή αγωγή των νέων, από την οικογένεια, το σχολείο, τα ΜΜΕ, τις τοπικές κοινωνίες (Τοπική Αυτοδιοίκηση), την Πολιτεία και την ανθρωπιστική παιδεία, μέσω της οποίας διασώζονται οι πολιτισμικές αξίες του παρελθόντος και μεταβιβάζονται από γενιά σε γενιά. Ταυτοχρόνως η συνειδητοποίηση από κάθε άνθρωπο της ατομικής του ευθύνης για τη διαφύλαξη της παράδοσης θεωρείται επιβεβλημένη. Η διαφύλαξη της παράδοσης από την εμπορευματοποίηση και η προβολή των στοιχείων της παράδοσης συμβάλλουν έμπρακτα στη διατήρησή της και στη βιωματική προσέγγισή της. Εξάλλου η παράδοση πρέπει να θεωρείται ένας ζωντανός οργανισμός που πρέπει συνεχώς να ανατροφοδοτείται και να ανανεώνεται. Η κριτική στάση απέναντι στην παράδοση, επομένως, αποτελεί ύψιστο καθήκον για όλους, παλαιούς και νέους. Η επιλογή, η

δημιουργική αφομοίωση και η αξιοποίηση των ζωντανών και διαχρονικών στοιχείων της παράδοσης επιβάλλεται ως «modus vivendi» για την τωρινή μας εποχή.

Η διαμόρφωση δυναμικής και όχι στατικής αντίληψης για το παρελθόν, η απόρριψη εκείνων των στοιχείων της παράδοσης (για παράδειγμα προλήψεις, δεισιδαιμονίες κτλ.), που αποδεδειγμένα συνιστούν τροχοπέδη στην κοινωνική εξέλιξη και η δημιουργική σύνθεση και ο συγκερασμός των στοιχείων της προόδου με τα στοιχεία της παράδοσης, καταλήγουν τεκμηριωμένα σε μία δημιουργική ανέλιξη σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας. Αυτό, βέβαια, προϋποθέτει την κριτική στάση και απέναντι στα στοιχεία της προόδου, πάντα σε συνδυασμό, με το σεβασμό στις παραδόσεις των άλλων λαών και στην πολιτισμική τους ποικιλία.

2.5 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Ως λαός με πλούσια πνευματική και πολιτιστική κληρονομιά, διαδεδομένη και διάχυτη σε όλη την οικουμένη, οι Έλληνες υποχρεούνται να διαφυλάξουν τα κύρια στοιχεία της. Ως τέτοια θεωρούνται:

- η μητρική γλώσσα,
- οι πνευματικές και ηθικές αξίες,
- η αγάπη προς την ελευθερία,
- η δημοκρατία.

Ο ελληνικός χώρος ως σταυροδρόμι μεταξύ ανατολής και Δύσης, συνέθεσε δημιουργικά τις ποικίλες επιρροές από την Αρχαιότητα, το Βυζάντιο, την Τουρκοκρατία και το δυτικό πολιτισμό, δημιουργώντας έτσι το πνευματικό οικοδόμημα για το οποίο φημίζεται σε όλο τον κόσμο.

Συμπερασματικά λοιπόν, η παράδοση συνιστά ίδιον χαρακτηριστικό του κάθε λαού, το οποίο νοηματοδοτεί την ύπαρξή του ανά τους αιώνες και σε καμία περίπτωση αυτή δεν θα πρέπει να αντιστρατεύεται την πρόοδο. Εξάλλου «όποιος λαός λησμονεί την παράδοσή του είναι αναγκασμένος να την ξαναζήσει». Στη σημερινή, αλλά και σε κάθε άλλη πραγματικότητα, τίποτα από μόνο του δεν είναι αξία ή απαξία, καλό ή κακό. Η αξία ενός πράγματος έγκειται στη χρήση του, γεγονός που από μόνο του σηματοδοτεί την ανάγκη δημιουργικής αξιοποίησης της παράδοσης, πέρα και πάνω από κάθε είδους προκαταλήψεις και συμφέροντα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΧΑΪΑΣ

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στα πλαίσια της εφαρμογής της Διοικητικής Μεταρρύθμισης του προγράμματος Καλλικράτη στην αυτοδιοίκηση δημιουργήθηκε ο δήμος Δυτικής Αχαΐας. Ένας δήμος της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος που συστάθηκε από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Δύμης, Ωλενίας¹, Λαρίσσου και Μόβρης.

Η έκταση του νέου δήμου είναι 572,22 τ.χλμ και ο πληθυσμός του 31.275 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2001. Έδρα του δήμου ορίστηκε η Κάτω Αχαΐα το μεγαλύτερο αστικό κέντρο του νέου δήμου ενώ οι κυριότερες κωμοπόλεις του είναι το Λάππα, η Λακκόπετρα, τα Σαγέικα, τα Λούσικα και το Μαζαράκι (στη συνέχεια θα γίνει αναφορά σε κάποιες από αυτές τις κωμοπόλεις).

3.2 Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΚΑΤΩ ΑΧΑΪΑΣ

Η Κάτω Αχαΐα είναι ο μοναδικός δήμος της Δυτικής Αχαΐας. Αποτελεί σημαντικό εμπορικό, πνευματικό και πολιτιστικό κέντρο. Είναι αφετηρία ή σταυροδρόμι όλων των περιηγήσεων στην περιοχή. Κοντά της βρίσκεται η ξακουστή αμμουδιά της Καλόγριας. Οι αμμοθίνες της Καλόγριας προσελκύουν το ενδιαφέρον των περιβαντολλόγων, ενώ το παρακείμενο πευκοδάσος της και ο υδροβιότοπος του Πρόκοπου αποτελούν ένα δείγμα εξαιρετικού φυσικού κάλλους. Ολόκληρη η περιοχή είναι προστατευόμενη και έχει ενταχθεί στην συνθήκη Ραμσάρ ως ξεχωριστό και σπάνιο οικοσύστημα.

Στην δυτικότερη πλευρά της περιοχής, το έδαφος κατεβαίνει χαμηλότερα από την στάθμη της θάλασσας σχηματίζοντας λίμνες, έλη και λιμνοθάλασσες και ανεβαίνει πάλι καταλήγοντας στο ακρωτήριο του Αράξου. Ο Άραξος είναι το μοναδικό σημείο προσέγγισης της Αχαΐας από τον αέρα. Σύμφωνα με πρόσφατες μελέτες επιστημόνων, εάν επαναλειτουργήσει και αναβαθμιστεί το πολιτικό αεροδρόμιό του, θα αποτελέσει σημαντικό σταθμό υποδοχής πτήσεων κανονικών γραμμών ή τσάρτερ.

¹ Σύμφωνα με την παράδοση, η πόλη Ωλενός είναι η πρώτη προϊστορική πόλη.

Κοντά στον Άραξο, βρίσκεται το Μετόχι με ένα θαυμάσιο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας και νοτιότερα το Λάππα, γνωστό αγροτικό και εμπορικό κέντρο της ευρύτερης περιοχής. Ανατολικότερα της Κάτω Αχαΐας συναντά κανείς γραφικά παραθαλάσσια χωριά, πολλά από τα οποία αποτελούν τουριστικά θέρετρα με πολλές φυσικές ομορφιές, πεντακάθαρα νερά και κοσμοπολίτικη ατμόσφαιρα.

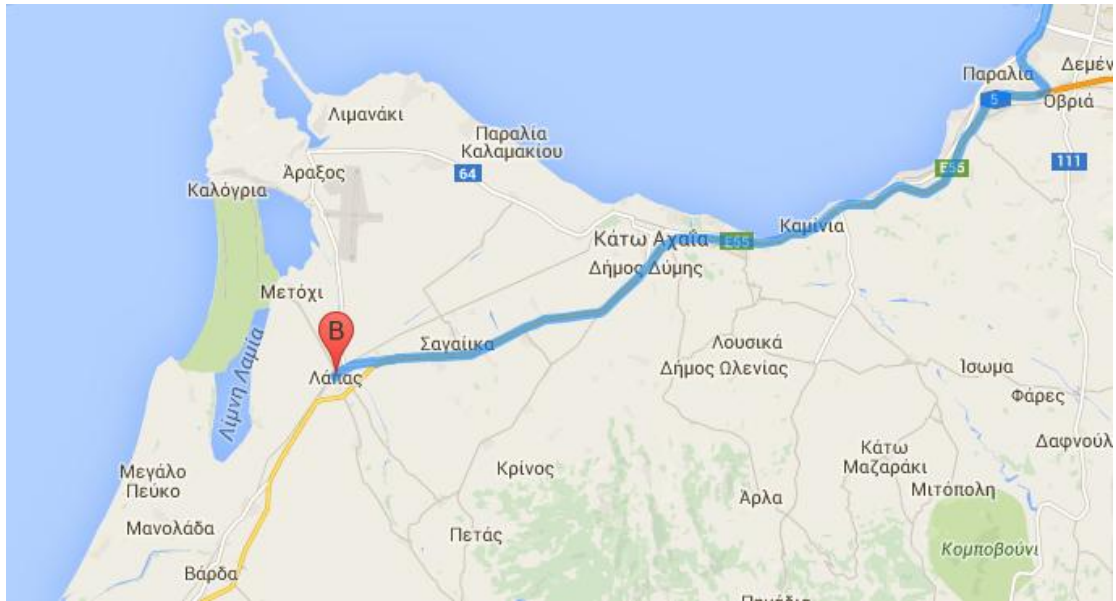
3.2.1 ΤΟ ΛΑΠΠΑ

Το Λάππα είναι χωριό της Αχαΐας. Το διάστημα 1998-2010 ανήκε στον πρώην δήμο Λαρισσού. Με την συνένωση των δήμων το 2010 αποτελεί πλέον τοπική έδρα του δήμου Δυτικής Αχαΐας.

Στο παρελθόν η έκταση είχε παραχωρηθεί από το Δημόσιο στο βασιλικό ζεύγος και αποτελούσε μέρος του Βασιλικού κτήματος που έφτανε μέχρι την Αμαλιάδα. Στο Λάππα ήταν χτισμένες οι βασιλικές εγκαταστάσεις. Το 1923, το κτήμα επιστράφηκε στο Δημόσιο και στην περιοχή του Λάππα εγκαταστάθηκαν Έλληνες από πολλά μέρη της Ελλάδος, κυρίως ορεινά και πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία. Στην αρχαιότητα η περιοχή ήταν τμήμα της Βουπρασίας χώρας.

Σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ο μόνιμος πληθυσμός είναι 1.000 κάτοικοι.

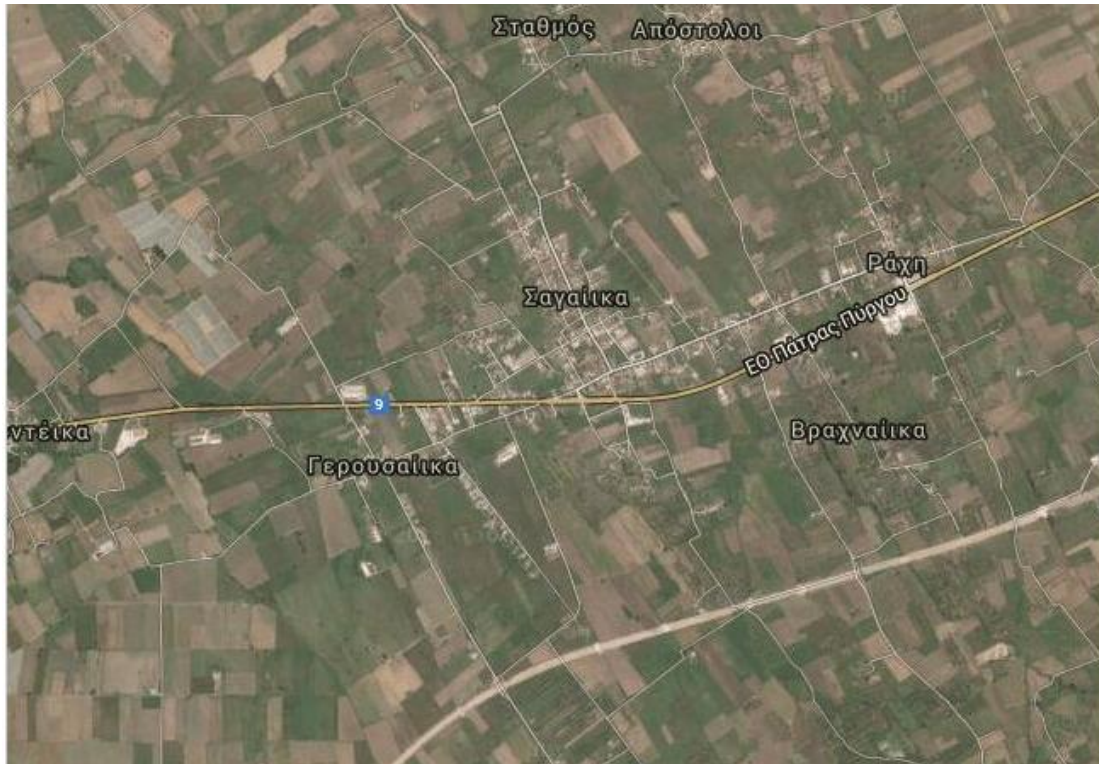
Μεγάλο φυσικό πλεονέκτημα είναι η γειτνίαση του δάσους Στροφυλιάς, οι υγρότοποι γύρω ή κοντά σε αυτό και η παραλία της Καλογριάς με την θάλασσα και τους αμμόλοφους.

Χάρτης Λάππα

3.2.2 ΤΑ ΣΑΓΑΙΪΚΑ

Τα Σαγαίικα ή Σαγέικα είναι χωριό και έδρα του ομώνυμου δημοτικού διαμερίσματος που ανήκει από το 2010 στο δήμο Δυτικής Αχαΐας του Νομού Αχαΐας. Έχουν 1.038 κατοίκους και βρίσκονται νοτιοδυτικά της Πάτρας.

3.1 Χάρτης Σαγαίικων

3.2.2.1 ΓΕΩΛΟΓΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Η γεωγραφική περιοχή του κάμπου των Σαγαίικων, όπως και η ευρεία περιοχή της δυτικής Αχαΐας, ανήκει σε μία μεγάλη γεωτεκτονική ζώνη η οποία ονομάζεται Ιόνιος ζώνη. Ειδικότερα, η περιοχή εντάσσεται στο ανατολικό όριο, του εσωτερικού τμήματος της Ιόνιας ζώνης. Στη βορειοδυτική Πελοπόννησο η Ιόνιος ζώνη εμφανίζεται στο τμήμα που αρχίζει από το ακρωτήριο Άραξος και εκτείνεται μέχρι το νότιο μέρος των ακτών της Κυλλήνης.

Στην ίδια γεωτεκτονική ζώνη περιλαμβάνονται γεωλογικοί σχηματισμοί και πετρώματα που έχουν δημιουργήσει ή μετασχηματιστεί κάτω από το ίδιο γεωλογικό καθεστώς ή που έχουν υποστεί τον ίδιο κύκλο τεκτονικών δράσεων. Οι διεργασίες αυτές ανάγονται στο απώτερο γεωλογικό παρελθόν, δηλαδή σε γεωλογικές περιόδους πριν από δεκάδες και εκατοντάδες εκατομμύρια χρόνια.

3.2.2.2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ, ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Ο οικισμός των Σαγαίικων, αποτελεί ένα χαρακτηριστικό δείγμα εξέλιξης ενός τόπου σε άμεση συνάρτηση με τις παραγωγικές δυνάμεις που αναπτύσσονται στο εσωτερικό του. Η άρρηκτη σχέση της συγκεκριμένης περιοχής με την οικονομία της, είναι ξεκάθαρη.

Το πλησιέστερο μεγάλο αστικό κέντρο, η πόλη της Πάτρας βρισκόταν σε απόσταση 32,5 χλμ. Με αφορμή την εργασία στην καλλιέργεια σταφίδας στις εκτάσεις που κατείχε η οικογένεια του δικηγόρου και εμποροκτηματία από την Πάτρα, Νικόλαου Σαγιά, από τον οποίο απέκτησε και την ονομασία του ο οικισμός, εμφανίστηκαν τα πρώτα ίχνη ομαδικής διαβίωσης. Η περιοχή ήταν δύσβατη, δασώδης, με βαλτώδες έδαφος σε ορισμένα μέρη και επιπλέον ελλόχευε συνεχώς ο κίνδυνος των ληστών. Οι πρώτοι άνθρωποι που ήρθαν από το 1876 και μετά για να εργαστούν στα κτήματά του ήταν από την Περιστερά Καλαβρύτων, τη γενέτειρα του Σαγιά.

Το 1888 οικοδομήθηκε η οικία του Ν. Σαγιά (σήμερα ιδιοκτησία της οικογένειας Βαβαρούτα) και το 1889 κατοικούσαν στα Σαγαίικα 324 κάτοικοι. Στην ανάπτυξη του τόπου, συνέβαλαν καθοριστικά οι σχέσεις του Σαγιά με ισχυρές πολιτικές παρουσίες της εποχής.

Επί πρωθυπουργίας Χ. Τρικούπη, κατασκευάστηκε η πρώτη σιδηροδρομική γραμμή Πατρών-Πύργου (1888-1890) και αντίστοιχα ο πρώτος σιδηροδρομικός σταθμός της περιοχής (1890-1891) στον οικισμό των Αποστόλων. Σύντομα όμως με παρέμβαση του Ν. Σαγιά μεταφέρθηκε βόρεια των Σαγαίικων, πλησίον των εκτάσεών του. Εκεί αναπτύχθηκε ένας νέος μικρός οικισμός με την ονομασία «Σταθμός».

Τα Σαγαίικα συγκροτούνται ως Κοινότητα από το 1912. Από τότε η περιοχή άρχισε να αποκτά συγκεκριμένο οικιστικό χαρακτήρα, καθώς εμφανίστηκαν τα πρώτα στοιχειώδη έργα υποδομής: κοινοτικοί δρόμοι, νεκροταφείο, σχολείο.

Συγκοινωνιακά μέσα μαζικής μεταφοράς, πρωτοεμφανίστηκαν στην περιοχή στο τέλος της δεκαετίας του 1920, δηλαδή μετά τη δημιουργία της πρώτης Εθνικής οδού Πατρών-Πύργου, και συγκεκριμένα του τμήματος ΝΔ της Κάτω Αχαΐας.

Άλλοι οικισμοί των Σαγαίικων είναι:

- Απόστολοι ή «του Αποστόλου»: Είναι ο παλαιότερος όλων των οικισμών των Σαγαίικων. Βρίσκεται βορειοανατολικά των Σαγαίικων σε απόσταση 2 χλμ. Η ονομασία του προέρχεται από τον πρώτο ιδιοκτήτη της περιοχής, κάποιον ελληνοαλβανό γαιοκτήμονα ονόματι Αποστόλου.
- Σαλαμαλικαίικα: Συνοικισμός των Σαγαίικων που πήρε την ονομασία του από τους πρώτους κατοίκους του, της οικογένειας Σαλαμαλίκη. Τα Σαλαμαλικαίικα βρίσκονται σε απόσταση 0,3 χλμ. νότια των Σαγαίικων.
- Κουτσουραίικα: Συνοικισμός ανατολικά των Σαγαίικων σε απόσταση 0,5 χλμ. Πήρε την ονομασία του από την οικογένεια του Ι. Κουτσουρόπουλου με καταγωγή από τον Αγ. Πέτρο Κυνουρίας, στην Αρκαδία, που είχε εγκατασταθεί στην περιοχή πριν από το Σαγιά. Ο οικισμός σήμερα έχει σχεδόν αφομοιωθεί από την πολεοδομική ανάπτυξη των Σαγαίικων προς τα ανατολικά. Βρίσκεται κατά μήκος της Παλαιάς Εθνικής οδού Πατρών-Πύργου ανάμεσα στα Σαγαίικα και τη Ράχη.
- Γκοτσουλαίικα: Συνοικισμός σε απόσταση 1,5 χλμ. βορειοδυτικά των Σαγαίικων και 800μ. δυτικά από το συνοικισμό του Σταθμού, πλησίον της σιδηροδρομικής γραμμής Πατρών-Πύργου. Σήμερα ο παλιός οικισμός έχει εγκαταλειφθεί και στην περιοχή υπάρχουν ερείπια από μονώροφες και διώροφες κατοικίες, καθώς και ελάχιστες διάσπαρτες νέες κατοικίες. Κύρια ασχολία των κατοίκων ήταν η κτηνοτροφία.
- Σκιαδαίικα. Συνοικισμός σε απόσταση 4,5 χλμ. βορειοδυτικά των Σαγαίικων και 500μ. νότια του αεροδρομίου Αράξου. Είναι ο πιο απομακρυσμένος και μη αναγνωρισμένος ακόμα επίσημα οικισμός των Σαγαίικων. Οι πρώτοι κάτοικοι ήταν από το χωριό Σκιαδά της Τριταίας. Αργότερα, ο οικισμός μεγάλωσε με την εγκατάσταση και άλλων οικογενειών, κυρίως κτηνοτρόφων από τα ορεινά του Παναχαϊκού και του Χελμού, που συνήθιζαν να περνούν το χειμώνα στον κάμπο.

3.2.3 ΤΑ ΛΟΥΣΙΚΑ

Τα Λούσικα πρώην κοινότητα, είναι σήμερα δημοτικό διαμέρισμα και έδρα του πρώην δήμου Ωλενίας. Έχει 454 κατοίκους, απέχει 23 χιλιόμετρα από την Πάτρα και

βρίσκεται σε υψόμετρο 40 μέτρων. Δυτικά του χωριού περνάει το ποτάμι Σερδινή που εκβάλλει στον Πείρο.

Οι πρώτοι κάτοικοι του χωριού εμφανίσθηκαν στην περιοχή γύρω στα 1870 και είχαν έλθει από τα χωριά Άνω και Κάτω Σουδενά (τόρα Άνω και Κάτω Λουσοί) των Καλαβρύτων. Η κύρια ενασχόληση των τότε κατοίκων ήταν η καλλιέργεια της σταφίδας, του αμπελιού και της ελιάς. Το πρώτο όνομα του χωριού ήταν Κάτω Σουδεναίικα μέχρι το 1928 που άλλαξε σε Λούσικα.

Τα τελευταία χρόνια, τέλη Αυγούστου, διοργανώνεται «Γιορτή Κρασιού στα Λούσικα».

Χάρτης Λούσικα

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΕΡΕΥΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ-ΕΡΕΥΝΑ

4.1 ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

Οι ερευνητικές μέθοδοι διαιρούνται σε δύο κατηγορίες: σε ποιοτικές και σε ποσοτικές. Οι ποσοτικές αναλύουν την ποσότητα εμφάνισης του φαινομένου που εξετάζεται και οι ποιοτικές αναφέρονται στο είδος, στο συγκεκριμένο χαρακτήρα του φαινομένου (Kvale, 1996).

Οι ποιοτικές μέθοδοι παρέχουν την δυνατότητα αναγνώρισης του θέματος εξασφαλίζοντας μια ερμηνευτική, ευέλικτη και ανοικτή ως προς την πορεία της ανάλυσης ερευνητική μεθοδολογία (Hakim 1987).

Η ποιοτική έρευνα έχει δύο κύρια χαρακτηριστικά. Το πρώτο είναι ότι ο ερευνητής αποτελεί το μέσο με το οποίο διεξάγεται η έρευνα, και το δεύτερο είναι ότι ο βασικός σκοπός της είναι να ερευνήσει κάποιες άλλες όψεις του κοινωνικού συστήματος που μελετά. Και τα δύο αυτά χαρακτηριστικά είναι αναπόσπαστα μέρη της διαδικασίας και θεωρούν τον ερευνητή ως αυτόν που δομεί τη γνώση και όχι ως απλό δέκτη αυτής. Ο ερευνητής αφού συλλέξει τα δεδομένα, τα μετατρέπει και τα ερμηνεύει μέσω της ανάλυσης σε πληροφορίες. Οι πληροφορίες αυτές, όταν εφαρμόζονται και χρησιμοποιούνται επαναλαμβανόμενα στην πράξη σε διάφορες κοινωνικές καταστάσεις, γίνονται γνώση.

Η μέθοδος που επιλέχτηκε να χρησιμοποιηθεί στην παρούσα έρευνα που διεξήχθη είναι η ποιοτική. Είναι αποτελεσματική, καθώς δίνεται στον ερευνητή η δυνατότητα να συλλέξει στοιχεία μέσω των προσωπικών συνεντεύξεων με άμεσες ερωτήσεις ανοικτού τύπου που πραγματοποιήθηκαν.

4.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

4.2.1 Πληροφορίες δείγματος

Η συγκεκριμένη έρευνα πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της παρούσας πτυχιακής εργασίας, για λογαριασμό του τμήματος Επιχειρηματικού Σχεδιασμού και Πληροφοριακών Συστημάτων.

Στόχος της έρευνας είναι αφενός να καταγράψουν τα ήθη-έθιμα, οι τοπικές παραδόσεις και η πολιτιστική κληρονομιά των χωριών της Δυτικής Αχαΐας και αφετέρου με τη βοήθεια της να βρεθούν τρόποι συνέχειας, μετάδοσης και ανάπτυξής της.

Η διεξαγωγή της έρευνας πραγματοποιήθηκε σε δήμους και δημοτικά διαμερίσματα της Δυτικής Αχαΐας κατά τη διάρκεια των μηνών Μαΐου-Ιουνίου του έτους 2016.

4.2.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ-ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Στην έρευνα συμμετείχαν 50-60 άτομα όλων των φύλων, δημότες, κάτοικοι και επισκέπτες των χωριών αυτών στους οποίους δόθηκε το ερωτηματολόγιο. Μετά από πολύωρες εκδρομές καλύπτοντας οδικώς μεγάλο μέρος της Δυτικής Αχαΐας και με προσωπικές συζητήσεις μαζί τους, αναλύοντας και συζητώντας την κάθε ερώτηση, άλλες φορές στα τοπικά καφενεία, άλλες στους χώρους δημαρχείων και άλλες στα φιλόξενα σπίτια γνωστών μας χωρικών απαντήθηκαν οι ερωτήσεις της έρευνας. Η διαδικασία αυτή κράτησε ένα μήνα.

Σε κάποια ερωτηματολόγια δεν αναφέρεται ονομαστικά ο κάτοικος/δημότης/επισκέπτης είτε επειδή δεν δέχτηκε, είτε επειδή στα διάφορα καφενεία που επισκεφθήκαμε (Κάτω Αχαγιάς, Λακκόπετρας, Λάππα, Βραχνεΐκων) απαντούσαν μεγάλες παρέες ατόμων. Στην προσπάθειά αυτή υπήρξαν πολλές δυσκολίες, καθώς οι περισσότεροι χωρικοί δεν γνώριζαν πράγματα για την ιστορία του τόπου παρά μόνο γενικές πληροφορίες (Τουρκοκρατία, Γερμανική κατοχή, πολιούχοι), ωστόσο προσέφεραν μεγάλη βοήθεια με τις γνώσεις τους.

Τέλος, σχετικά με τη διαδρομή, για εξοικονόμηση χρόνου σε κάποιους δήμους που έχουν μικρά χωριά ή μέρη χωρίς ιδιαίτερη ιστορική αναφορά, μοιράστηκε η διαδρομή. Δηλαδή ο ένας συνάδελφος επισκέφτηκε τις δημοτικές ενότητες Μόβρης, Λαρισσού, Δύμης και ο άλλος την κοινότητα Ωλενίας, αφού έχει και τα περισσότερα χωριά. Στις μεγαλύτερες και πιο ιστορικές κοινότητες ταξιδέψαμε και οι δύο για καλύτερο αποτέλεσμα.

4.3 ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

1^η Συνέντευξη

A. Γενικές πληροφορίες

1. Ονοματεπώνυμο (αυτό το πεδίο είναι προαιρετικό)

ΠΑΝΙΤΣΑΣ.

2. Δημοτικό διαμέρισμα, Δήμος

Δυτικής Αχαΐας, Αλισσός.

3. Φύλο

Άντρας	X
Γυναίκα	

4. Ηλικία

Κάτω των 25	
25-40	
Άνω των 40	X

5. Είστε:

Κάτοικος	
Δημότης	X
Επισκέπτης	

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Γνωστό από την τουρκοκρατία ως ΛΙΣΣΑΡΕΑ, πήρε το όνομα του από τη ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΛΙΣΣΑΡΕΑ, η οποία κατείχε φέουδο της περιοχής.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

9 Ιουλίου, γιορτή Αγίας Τριάδας, 7 Γενάρη, γιορτή Αγ. Ιωάννη στον Κάτω Αλισσό.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

Κουλούρια το Πάσχα, Κάψιμο του Ιούδα στον Κάτω Αλισσό.

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

Ελάχιστα.

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

Ευχάριστο κλίμα στους κατοίκους από τη δραστηριοποίηση του συλλόγου 'ΗΠΕΙΡΟΣ'.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί ;

Γιορτή πορτοκαλιού.

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Πηγάδι Κάτω Αλισσού.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Στην παραλία του Κάτω Αλισσού υπάρχει μια μεγάλη σε όγκο χιλιόχρονη Αγριελιά η οποία αναφέρεται σε ιστορικά βιβλία του 1700 σαν σημείο συνάντησης του Ελληνικού Στρατού επί Τουρκοκρατίας.

Επιπλέον οι κάτοικοι του χωριού ήταν μέτοικοι από τη ΖΑΡΟΥΧΛΑ και το ΦΕΝΕΟ το 1900.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Τίποτα ιδιαίτερο, μόνο τα κλειστά σπίτια.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο , Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Ακόμα όχι, μόνο μέσω του πολιτιστικού συλλόγου που δραστηριοποιείται έντονα.

2η Συνέντευξη

A. Γενικές πληροφορίες

1. Ονοματεπώνυμο (αυτό το πεδίο είναι προαιρετικό)

ΘΑΝΑΣΑΣ ΗΛΙΑΣ.

2. Δημοτικό διαμέρισμα, Δήμος

Δήμος Δύμης, Ριόλος.

3. Φύλο

Άντρας	X
Γυναίκα	

4. Ηλικία

Κάτω των 25	
25-40	
Άνω των 40	X

5. Είστε:

Κάτοικος	X
Δημότης	
Επισκέπτης	

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Το όνομα Ριόλος προήλθε από κάποια πουλιά και είναι Τούρκικο το όνομα.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Αη Γιάννης 28 Αυγούστου, η αποκεφάλιση του Αη Γιάννη, Ζωοδόχου Πηγής.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

Πανηγύρι 29/8.

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

Δεν συμμετέχουν.

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

Δεν χάνονται τα έθιμα.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος γλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

Όχι.

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί ;

Φαγητά στην τζερέπα (γάστρα).

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Ιστορικά κτήρια: Οικεία Πετροπούλου, επί τουρκοκρατίας με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική όπου στο ισόγειο υπάρχουν πολεμίστριες.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Στην Γερμανική κατοχή υπήρξε έντονη φτώχεια.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Δεν ξέρω.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Όχι.

3η Συνέντευξη

A. Γενικές πληροφορίες

1. Ονοματεπώνυμο (αυτό το πεδίο είναι προαιρετικό)

ΦΛΕΣΣΙΑΣ ΑΝΤΩΝΗΣ.

2. Δημοτικό διαμέρισμα, Δήμος

Μύρτος, Δημοτική Ενότητα Δύμης.

3. Φύλο

Άντρας	X
Γυναίκα	

4. Ηλικία

Κάτω των 25	
25-40	
Άνω των 40	X

5. Είστε:

Κάτοικος	
Δημότης	X
Επισκέπτης	

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Μύρτος είναι η τωρινή ονομασία, παλαιότερα λεγόταν Μέρτεζα. Άγνωστη προέλευση.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Αγ. Κωνσταντίνου και Ελένης, Αγ. Θεόδωροι.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

Των Αγ. Θεοδώρων φτιάχνουν όλοι χορτόπιτες που μετά την λειτουργία τις τρώνε όλοι μαζί σε τραπέζια έξω από τον Ναό.

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

Τα δυο τελευταία χρόνια μέσω τοπικών συλλόγων.

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

Είναι καλό να ξέρουν οι νέοι τις ρίζες τους. Να μαθαίνουν τον τρόπο ζωής και την κληρονομία που άφησαν οι παππούδες μας.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος γλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

Όχι.

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

Παραδοσιακά γλυκά: μουσταλευριά από τον μούστο που έχουμε τον Σεπτέμβρη κυρίως, και γαλατόπιτα.

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Τοπικοί σύλλογοι διοργανώνουν πανηγύρια.

4η Συνέντευξη

A. Γενικές πληροφορίες

1. Ονοματεπώνυμο (αυτό το πεδίο είναι προαιρετικό)

ΠΑΠΑΝΙΚΟΣ.

2. Δημοτικό διαμέρισμα, Δήμος

Δυτικής Αχαΐας, Θεριανό.

3. Φύλο

Άντρας	X
Γυναίκα	

4. Ηλικία

Κάτω των 25	
25-40	
Άνω των 40	X

5. Είστε:

Κάτοικος	
Δημότης	X
Επισκέπτης	

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Οι πρώτοι κάτοικοι ήρθαν από τη Ζάκυνθο και λέγονταν 'ΘΕΡΕΙΑΝΟΙ'.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Γιορτή του κρασιού μέχρι το 2000.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

Γάμος της Κουλουρούς και Κούλουμα τις Αποκριές.

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

Δεν υπάρχει νεολαία, 100 περίπου μόνιμοι κάτοικοι.

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

Πρέπει να συσταθεί πολιτιστικός σύλλογος του χωριού. Ο νεοσύστατος σύλλογος στον οποίο υπόκειται το χωριό, είναι του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων των ΚΑΜΙΝΙΩΝ.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος γλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

Όχι.

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Ο Υδατόπυργος του χωριού.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Στην ευρύτερη περιοχή λέγεται ότι υπάρχει η αρχαία 'ΩΛΕΝΟΣ'.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Τίποτα ιδιαίτερο, άξιο να αναφερθεί η εκκλησία του προφήτη Ηλία με θέα τη βιομηχανική περιοχή. Ο Πυροσβεστικός σταθμός της περιοχής.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Όχι, μόνο αναφορές στο ιντερνέτ και κάποιοι παλιοί κάτοικοι του χωριού.

5η Συνέντευξη

A. Γενικές πληροφορίες

1. Ονοματεπώνυμο (αυτό το πεδίο είναι προαιρετικό)

ΚΟΚΚΙΝΗ ΠΑΤΡΟΥΛΑ.

2. Δημοτικό διαμέρισμα, Δήμος

Κάτω Αχαΐας, Δήμος Δυτικής Αχαΐας.

3. Φύλο

Άντρας	
Γυναίκα	X

4. Ηλικία

Κάτω των 25	
25-40	
Άνω των 40	X

5. Είστε:

Κάτοικος	X
Δημότης	
Επισκέπτης	

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Το όνομα προέρχεται από τον αρχαίο λαό των Αχαιών, το Κάτω είναι σε αντίθεση με το χωριό Άνω Αχαΐα. Παλιότερα ήταν γνωστή ως ‘Παλιά Αχαγιά’.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Αγίου Ιωάννη Προδρόμου και Βαπτιστού, που είναι και ο πολιούχος της Κάτω Αχαΐας.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία)

Στην γιορτή του πολιούχου γίνεται λιτάνευση της εικόνας του Αγίου Ιωάννη στην πόλη και πλαισιώνεται από άγημα Ενόπλων Δυνάμεων και Φιλαρμονικής. Ακολουθεί εορταστική εκδήλωση με συμμετοχή των κατηχητικών και συλλογών της πόλης.

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

Η Κάτω Αχαΐα σαν μεγαλύτερη κομόπολη και πνευματικό-κοινωνικό κέντρο της Δυτικής Αχαΐας, έχει κινητοποιηθεί πολύ στον τομέα συλλόγων και δράσεων. Με 4 ενεργούς νεανικούς συλλόγους “Ομάδα Νέων” (ημερίδες αρχαιολογίας, χορευτική ομάδα, bazaar), “Ο Οιβώτας” (χορευτική ομάδα), “Παρέα” (έκθεση φωτογραφίας, αναφύτευση, εκδρομές), “ΙΔΕΑ” (αυτόνομες δράσεις), η νεολαία του τόπου σε συνεργασία με τους παλαιότερους δίνουν το δικό τους χρώμα και βοηθάνε στη διαφήμιση του τόπου και στη διατήρηση της ιστορίας.

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

Δεν χάνεται η παράδοση και τα έθιμα εκατοντάδων χρόνων. Οι νέοι μαθαίνουν να αγαπούν τον τόπο τους και να μην τον εγκαταλείπουν.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλουδί, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

Από συνταγές, πίτες με φύλο.

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Πιστεύεται ότι εδώ βρισκόταν η αρχαία Δύμη και έχουν βρεθεί λείψανα αρχαίου οικισμού, λείψανα ρωμαϊκών χρόνων. Εδώ βρίσκεται και το Τείχος Δυμαίων με όλη την ιστορία και τους θρύλους που το ακολουθούν.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Το 1807 ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης πυρπόλησε τον πύργο του τότε ιδιοκτήτη της περιοχής Σαίτ Αγά Οθωμανού. Το 1821 χρησιμοποιούσαν την παραλία για επιβίβαση και απόβαση στρατευμάτων.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Διαβάζοντας τον περιηγητή και συγγραφέα Πουκεβίλ, το 1826 η περιοχή είχε 30 καλύβες και το 1851 ζούσαν εδώ 48 οικογένειες. Μετά το 1821 άρχισαν να έρχονται πληθυσμοί από Αρκαδία, Καλάβρυτα και δημιουργείται μια εικόνα χωριού. Το 19^ο αιώνα η Κάτω Αχαΐα ήταν εμπορικό κέντρο λόγω της καλλιέργειας ελιάς και σταφίδας, τις οποίες προμηθεύε σε μεγαλύτερες αγορές.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κτλ.);

Υπάρχει βιβλιοθήκη στο Δημαρχείο με τα ντοκουμέντα από παλαιότερες γενιές. Επίσης οι 4 σύλλογοι που προαναφέρθηκαν συμβάλλουν τα μέγιστα στη διατήρηση της ιστορίας και τη διαφήμιση του τόπου. Τέλος ο Δήμος Δυτικής Αχαΐας δίνει και κάποια κονδύλια κυρίως για πολιτιστική δράση.

Στις συνεντεύξεις που ακολουθούν οι κάτοικοι των χωριών απάντησαν μόνο στο δεύτερο μέρος του ερωτηματολογίου

6η Συνέντευξη

Χωριό Μετόχι

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Το όνομα προήλθε όταν υπήρξε μετόχι (αγρόκτημα που ανήκει σε μοναστήρι) της Μονής Μεγάλου Σπηλαιού για την επίβλεψη των χωραφιών.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Αγίου Νικολάου και Αγίου Πέτρου, γιορτάζουν οι εκκλησίες του χωριού.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

Εκδήλωση 6 Δεκεμβρίου (Αγ. Νικολάου) έξω από τον Ναό προσφέρονται γλυκά.

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

Ακολουθούν τους παλιότερους και προσπαθούν να βοηθήσουν.

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

Δεν χάνονται οι παραδόσεις και οι νέα γενιά μαθαίνει πως ζούσαν και διασκέδαζαν οι παλιότερες γενιές.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος γλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Το 1824 η περιοχή λεηλατήθηκε από τους Τούρκους.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κοκ);

Στο Μετόχι θα δημιουργηθεί μουσείο *Λαογραφίας και Πολιτιστικής Κληρονομιάς* στο «Παλάτι του Βασιλιά». Πρόκειται για ένα ιστορικό κτίριο που βρίσκεται στο κέντρο του χωριού, το οποίο χρησιμοποιούσε ο Βασιλιάς ως οικία. Στόχος είναι η ανάδειξη του κτιρίου και η δημιουργία ενός σύγχρονου, καινοτόμου κέντρου που θα συντελέσει στην ανάδειξη της ευρύτερης περιοχής της Δυτικής Αχαΐας.

7η Συνέντευξη

Χωριό Λάππα

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Άγνωστη προέλευση του ονόματος

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Αγίου Γεωργίου είναι η σημαντικότερη γιατί είναι ο πολιούχος του χωριού.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

Καθαρά Δευτέρα διοργανώνονται Κούλουμα στο Λάππα με τον Σύλλογο Γυναικών «Μελισσάνθη» να μαγειρεύει τοπικά νηστίσιμα προϊόντα.

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

Οι νέοι ακολουθούν πιστά τις παραδόσεις και ειδικά οι νεαρές γυναίκες του τόπου έχουν δραστηριοποιηθεί πολύ για την αναγνώριση του χωριού λαμβάνοντας μέρος σε πολλά bazaar (πχ. ετήσιο Χριστουγεννιάτικο) από το 2007 και μετά που δημιουργήθηκε ο Σύλλογος Γυναικών. Επίσης η νεανική ομάδα του ΚΕΔΔΥ με δράσεις περισσότερο στο θέατρο.

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

Πλεονέκτημα αποτελεί από μόνο του ότι νεαρά άτομα με σύγχρονες ιδέες καταφέρνουν να προσεγγίσουν από το χωριό αλλά και την Κοινότητα της Δυτικής Αχαΐας τόση στήριξη και αγάπη. Σε κάθε bazaar ή θεατρική παράσταση γεμίζουν οι

πλατείες και ο χώρος του Δημαρχείου όπου συνήθως πραγματοποιούνται οι εκδηλώσεις.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

Στο Λάππα υπάρχουν οι υγρότοποι Στροφυλιάς-Κοτυχίου οι οποίοι περιλαμβάνονται στους 11 υγρότοπους Ramstar στην Ελλάδα και μαζί με το δάσος Στροφυλιάς (Κουκουναριές) είναι προστατευόμενες ζώνες και τόποι κοινοτικού ενδιαφέροντος. Μέσα στο δάσος και στους υγρότοπους υπάρχουν προστατευόμενα είδη πανίδας όπως φιδαιοί, γλάροι, ερωδιόι, μελισσοφάγοι, κουκουβάγιες και χελώνες αλλά και χλωρίδας όπως το δάσος της Κουκουναριάς, η περιοχή του Αλμυρόβαλτου και το Δρυοδάσος.

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κοκ);

Βασικός φορέας που εδρεύει στο χωριό Λάππα είναι ο "Φορέα Διαχείρισης Υγροτόπων Κοτυχίου - Στροφυλιάς και Δάσους Στροφυλιάς - Λιμνοθάλασσας Κοτυχίου" που είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση του ομώνυμου Εθνικού Πάρκου.

8η Συνέντευξη

Χωριό Άγιος Νικόλαος

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Μέχρι το 1957 λεγόταν Σπάτα. Η Μονή Αγίου Νικολάου που βρίσκεται κοντά στο χωριό έδωσε την σημερινή ονομασία.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Αγίου Νικολάου που είναι και ο πολιούχος στο ομώνυμο χωριό μας.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

Πανηγυρική εκδήλωση στις 6 Δεκεμβρίου στη γιορτή του πολιούχου.

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά

Πολύ μικρό χωριό με 15 κατοίκους! Οι νέοι που γεννήθηκαν εκεί πήγαν στα κοντινότερα μεγάλα χωριά ή στη Πάτρα.

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Σχετικά με την αρχιτεκτονική η Μονή βρίσκεται σε υψόμετρο 400μ στις κορυφές Αϊ-Λια, Ρουπακιά και Γαριζά, χαμηλά της οροσειράς Μόβρη.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Στη διατήρηση της Ιστορίας μας συμβάλλει αποκλειστικά η Μονή γιατί εξαιτίας της και εξαιτίας του ορφανοτροφείου που υπάρχει μέσα σε αυτή υπάρχει κίνηση στο χωριό.

9η Συνέντευξη

Χωριό Απιδεώνας

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Η ονομασία του χωριού προέρχεται από την ‘απιδιά’ (άγρια αχλαδιά) που υπήρχαν σε αφθονία στο χωριό.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Του Αγίου Γεωργίου του Μεγαλομάρτυρα που είναι πολιούχος του Απιδεώνα.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

Ο Απιδεώνας κατοικείται κυρίως από Ποντίους που έχουν φέρει πολλά από τα έθιμα τους όταν εγκαταστάθηκαν εδώ. Στην γιορτή του πολιούχου γίνεται Λιτανεία της Ιερής Εικόνας του Αγίου Γεωργίου στα χέρια παιδιών που είναι ντυμένα με παραδοσιακές ποντιακές ενδυμασίες.

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

Η συμμετοχή των νέων παιδιών είναι αναγκαία και ευτυχώς υπεραρκετή. Νέα παιδιά κάθε ηλικίας βοηθούν να μην χαθούν οι παραδόσεις.

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

Πλεονέκτημα είναι πως δεν χάνονται τα ήθη και τα έθιμα μιας γενιάς που υπάρχει εκατοντάδες χρόνια. Γίνεται μεγάλη προσπάθεια να μην χαθούν οι ποντιακές ρίζες και σε αυτό έχουν μεγάλη ευθύνη και η νέα γενιά που διψά να μάθει και να μεταδώσει τα ποντιακά έθιμα και την ιστορία μας.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

Ποντιακές λύρες, Ποντιακοί χοροί και αμέτρητα ποντιακά τραγούδια που τραγουδάμε σε κάθε εκδήλωση. Ακόμα ποντιακές ενδυμασίες που όπως είπαμε φοράμε όλοι του Αγίου Γεωργίου. Τέλος οι πολιτικές συνταγές που ακόμα φτιάχνουν οι παλιότερες νοικοκυρές, αν και αρχίζουν να ξεθωριάζουν όταν ανακατεύονται με τις σύγχρονες.

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Το χωριό δημιουργήθηκε το 1924 όταν η τότε Κυβέρνηση εγκατέστησε 40 οικογένειες προσφύγων από τον Πόντο και την Μικρά Ασία έπειτα από την Μικρασιατική Καταστροφή. Πριν, η γη άνηκε στον βασιλιά και ήταν βασιλικές αποθήκες και στάβλοι.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Η κυβέρνηση το 1924 έδωσε 40 στρέμματα σε κάθε οικογένεια. Οι πρώτοι κάτοικοι έμεναν σε σκηνές και αργότερα σε πλινθόκτιστα σπιτάκια.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Στο Δημαρχείο υπάρχουν αρχεία από τους πρώτους Πόντιους που εγκαταστάθηκαν εδώ. Επίσης στον Ιερό Ναό του Αγίου Γεωργίου Απιδεώνα φυλάσσονται αντίγραφα

της Ιεράς Εικόνας της Παναγίας Σουμελά και του Αγίου Γεωργίου από την Ιερά Μονή Περιστερεώτα του Πόντου!

10η Συνέντευξη

Χωριό Γομοστό

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Το όνομα προήλθε από τους πρώτους κάτοικους που η πλειοψηφία τους λεγόταν Γκομοστό και είχαν αρβανίτικη καταγωγή.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Του Αγίου Ιωάννη Προδρόμου και γίνονται και εκδηλώσεις.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

Την ημέρα του εορτασμού του Αγίου Ιωάννη Προδρόμου γίνεται πάντα εσπερινός μετά αρτοκλασίας και Λειτουργία στον Ιερό Ναό του Αγίου Ιωάννη, ενώ ακολουθεί περιφορά των εικόνων. Μετά στο γήπεδο του χωριού γίνεται πανηγύρι με παραδοσιακούς χορούς από τον πολιτιστικό σύλλογο Γομοστού.

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

Αρκετά. Ενώ δεν είμαστε από τα μεγαλύτερα χωριά της Δυτικής Αχαΐας οι νέοι μας ενδιαφέρονται και βοηθάνε τα μέγιστα το σύλλογο.

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

Επαφή της παλιότερης γενιάς με την νέα. Οι νέοι έχουν την ενέργεια που χρειάζεται και την διάθεση να κρατάνε τις παραδόσεις.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Επί Τουρκοκρατίας ήταν τσιφλίκι του Χασάν Τσελέπη. Από τους παλιότερους ακουγόταν πως οι κάτοικοι εγκατέλειψαν το παλιό χωριό, που ήταν χτισμένο σε κοντινή τοποθεσία, λόγω ενός φονικού για να αποφύγουν την βεντέτα.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Στην επανάσταση του 1821 κατέβαιναν το χειμώνα οι βοσκοί από τα γύρω βουνά και έφτιαχναν καλύβες για να προστατεύονται από το κρύο. Έπειτα έμειναν εκεί μόνιμα. Το χωριό κτίστηκε στην αρχή σε κοντινή τοποθεσία και τα πρώτα σπίτια κτίστηκαν όταν κατασκευάστηκε η Εθνική Οδός Πατρών-Πύργου και η σιδηροδρομική γραμμή.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Ο τοπικός Πολιτιστικός Σύλλογος Γομοστού είναι υπεύθυνος για τη διατήρηση της ιστορίας και των εθίμων του τόπου διοργανώνοντας βραδιές θεάτρου και άλλοτε παραδοσιακών χορών.

11η Συνέντευξη

Χωριό Καραίικα

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Πήρε το όνομα του από τους πρώτους κατοίκους, που λεγόntonταν Καρρά, με καταγωγή από τα Καλάβρυτα και ήταν Αρβανίτες.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος γλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Στην κατοχή στα Καραίικα είχε δημιουργηθεί τοπική οργάνωση του ΕΑΜ. Είχαν γίνει φονικές συμπλοκές στο χωριό ανάμεσα σε αντάρτες και Γερμανούς. Σε μία από αυτές το 1943 καταστράφηκε το σχολείο του χωριού.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Υπάρχει το δημοτικό σχολείο του χωριού από το 1902 που μετά την καταστροφή του ξαναχτίστηκε και λειτουργεί ως σήμερα. Μέσα σε αυτό υπάρχουν φωτογραφίες από το 1940 και είχαν βρεθεί κουμπούρια (πιστόλια).

12η Συνέντευξη

Χωριό Στεναϊτικά

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Οι πρώτοι κάτοικοι ήρθαν μετά την επανάσταση του 1821 από το χωριό Στενό της Κορινθίας. Έτσι προέκυψε και το όνομα του χωριού.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Τίποτα ξεχωριστό πέρα από τον εορτασμό των μεγάλων θρησκευτικών εορτών (πανηγύρι κάθε 15 Αυγούστου).

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

Δεν υπάρχει κάτι αξιοσημείωτο.

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

Δεν υπάρχουν πολλοί νέοι στο χωριό και όσοι υπάρχουν ακολουθούν τους παλιότερους.

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

Πλεονέκτημα είναι πως δεν χάνονται οι ρίζες των προγόνων και υπάρχει η ελπίδα πως κάποια μέρα μπορεί το χωριό να έχει πάλι την ζωή που είχε παλιότερα.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλουδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

Όχι.

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

Έχουν κρατηθεί οι παραδοσιακές συνταγές από τους παλιότερους όπως και οι δημοτικοί χοροί.

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Μικρό χωριό. Δεν υπάρχει κάτι τέτοιο.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Ιστορικά μέχρι το 1927 άνηκε στην κοινότητα Κάτω Αχαΐας. Έπειτα μαζί με τα Αγιοβλασίτικα δημιούργησαν την Κοινότητα Αγιοβλασίτικων με έδρα τα Αγιοβλασίτικα όπου ανήκει μέχρι σήμερα.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Δεν γνωρίζω.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Όχι, αυτά υπάρχουν στα μεγαλύτερα χωριά.

13η Συνέντευξη

Χωριό Καμενίτσα

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Το όνομα πιστεύεται ότι είναι σλαβικό ή προέρχεται από το ελληνικό κάμινος που σημαίνει καμίνι!

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Τίποτα διαφορετικό από τον εορτασμό των θρησκευτικών εορτών.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

Όχι.

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

Δεν υπάρχουν πολλοί νέοι καθώς το χωριό έχει 100 κατοίκους. Τα ελάχιστα παιδιά που παραμένουν στο χωριό βοηθούν την οικογένεια τους στο να κρατούνται οι παραδόσεις.

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

Δεν χάνονται οι παραδόσεις παρόλο που το χωριό είναι πολύ μικρό.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

Όχι.

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

Έχουν κρατηθεί τα παραδοσιακά φαγητά και το μαγείρεμα σε ξυλόφουρνο και σε τσουγκάλι (κατσαρολικό).

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Όχι.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή , ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Έχουν βρεθεί ρωμαϊκές αρχαιότητες. Κατά την Φραγκοκρατία υπήρχε κάστρο που άνηκε στην Βαρονία της Πάτρας. Φημολογείτο πως στο κάστρο διανυκτέρευσε ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος το 1429 πηγαίνοντας για να πολιορκήσει την πόλη. Παλιότεροι έλεγαν πως από την Καμενίτσα πέρασε ο Ευαγγελιστής Λουκάς όπου έχτισε την σημερινή εκκλησία.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Η Καμενίτσα είναι χτισμένη δίπλα στο ποταμό Πείρο. Λογικά οι πρώτοι κάτοικοι έχτισαν εκεί το χωριό για να εκμεταλλεύονται το ποτάμι.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Στην Καμενίτσα έχει την έδρα του το «*Ινστιτούτο Τοπικής Ιστορίας*» (Ι.Τ.Ι.) και η «*Ομάδα Μελέτης Αρχαιολογίας Τοπίου*» (ΟΜ.ΑΡ.Τ). Αυτοί είναι οι φορείς που βοηθάνε στην καταγραφή της Ιστορίας του χωριού και των γύρω περιοχών.

14η Συνέντευξη

Χωριό Σπαλιαραίικα Αγαΐας

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Τα όνομα του χωριού προήλθε από την οικογένεια Σπαλιάρα, όπου ήταν και οι πρώτοι οικιστές του χωριού, από την Αρκαδία.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Όχι.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος γλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

Όχι.

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

Όχι.

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Όχι.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Στο χωριό έχουν βρεθεί ευρήματα από την εποχή του Μυκηναϊκού Πολιτισμού και συγκεκριμένα ένα μυκηναϊκό νεκροταφείο.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Το χωριό βρίσκεται κοντά στον ποταμό Σερδινή και τα χωριά Λούσικα, Άνω Αχαΐα και Υψηλή Ράχη. Είναι σε υψόμετρο 45 μέτρων.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Όχι.

15η Συνέντευξη

Χωριό Κάτω Μαζαράκι Αχαιίας

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Παλαιότερα το χωριό λεγόταν Τζεροβούνι από του λόφους πάνω στους οποίους έχει χτιστεί.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Το Κάτω Μαζαράκι κατοικήθηκε από τους κατοίκους του Άνω Μαζαρακιού που μετά από την επανάσταση του 1821 κατέβαιναν με τα πρόβατά τους τον χειμώνα στα πεδινά. Αυτό συνέβαινε το 1840, όπου η περιοχή ήταν δασώδης. Τότε έμεναν σε καλύβες και μόλις έμπαινε η άνοιξη επέστρεφαν στο ορεινό χωριό. Το 1860 ξεκίνησε η μόνιμη εγκατάσταση κατοίκων στο Κάτω Μαζαράκι.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Το χωριό έχει 150μ υψόμετρο περίπου ενώ έχει και γήπεδο ποδοσφαίρου, όπου χρησιμοποιεί ο Α.Σ. Ωλενιακός και παλαιότερα ο Α.Ο. Μαζαράκι.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Η στήριξη της ιστορίας του τόπου μας βασίζεται κυρίως στο σχολείο της περιοχής, όπου εκπαιδεύονται οι νέοι του χωριού.

16η Συνέντευξη

Χωριό Αγαϊκό Αγαΐας

B. Ερωτήσεις

- 1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;**
Αγαϊκό, λόγω της τοποθεσίας του.
- 2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;**
- 3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).**
- 4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;**
- 5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.**
- 6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος γλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);**
Όχι.
- 7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;**
Τίποτα παραδοσιακό.

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Όχι.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Όχι.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Το χωριό βρίσκεται στην αριστερή όχθη του ποταμού Πείρου, βόρεια από τα Λούσικα Αχαΐας, ανατολικά της Κάτω Αχαΐας και περίπου 20χλμ νοτιοδυτικά της Πάτρας.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Όχι, τίποτα.

17η Συνέντευξη

Χωριό Άνω Σουδεναίικα Αγαΐας

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Τα Άνω Σουδεναίικα κατοικήθηκαν στις Αρχές από κατοίκους του χωριού Κάτω Λουσοί των Καλαβρύτων και απ' αυτούς πήραν και την ονομασία τους.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Σημαντικότερη τοπική εορτή είναι η Γιορτή Χωριάτικης Παραδοσιακής Πίτας από τον τοπικό πολιτιστικό σύλλογο στις 31 Ιουλίου.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

Η παραμονή των νέων και η συμμετοχή τους στην τοπική εορτή κρατάει το χωριό ζωντανό και τα ενδιαφέροντα των κατοίκων.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

Η τοπική χωριάτικη παραδοσιακή πίτα είναι η πιο νόστιμη και αξιολάτρευτη συνταγή του χωριού μας.

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Όχι.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Το χωριό είναι ένα παραδοσιακό γραφικό χωριό όπως και τα υπόλοιπα της περιοχής.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Ο πολιτιστικός σύλλογος του χωριού βοηθάει στη διατήρηση των εθίμων και των παραδόσεων.

18η Συνέντευξη

Χωριό Άγιος Στέφανος Ωλενίας Αχαΐας

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Η ονομασία του χωριού Άγιος Στέφανος οφείλεται στον ομώνυμο ναό που βρίσκεται αμέσως μετά τη γέφυρα “Ρουμπιέκα” του ποταμού Πείρου και χρονολογείται από τα πρωτοβυζαντινά χρόνια και ονομάζεται στον προφορικό λόγο ως “Άγιος Στέφανος Κατσούλα”.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Η πιο σημαντική εορτή του χωριού είναι αυτή του Άγιου Στέφανου.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Όχι.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Από το 1700 αναφέρεται πως υπήρχε ήδη στην βενετική απογραφή Grimani η τότε Περιστερά (όπως παλιά ονομαζόταν το χωριό) ενώ το 19^ο αιώνα εγκαταστάθηκαν στην περιοχή κάτοικοι από τα Κλουκινοχώρια της Νωνάκριδας.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Το χωριό βρίσκεται και στις δύο πλευρές του ποταμού Παραπείρου.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Όχι.

19η Συνέντευξη

Χωριό Ποιμενοχώριον

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Το Ποιμενοχώρι παλαιότερα ήταν γνωστό με το όνομα Μπουντουραίικα. Πήρε το όνομα του από το επίθετο Μπουντούρη, οικογένεια που κατοικεί στο χωριό. Το 1957 η ονομασία άλλαξε σε Ποιμενοχώρι.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

Κτηνοτροφία και Αμπελοκαλλιέργειες.

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

Οι νέοι συμβάλλουν ενεργά στη διατήρηση των εργασιών.

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

Πλεονεκτήματα είναι το γεγονός ότι το χωριό κρατιέται κατοικήσιμο ακόμα.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

Όχι.

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

Όχι.

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Δεν έχουμε τέτοια πράγματα στο χωριό μας.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Η εγκατάλειψη του χωριού “Σάπια Βρύση” πριν το 1920, οδήγησε τους κατοίκους του χωριού εκείνου στην μετακίνηση με τα κοπάδια τους τους καλοκαιρινούς μήνες αρχικά και σταδιακά στην μόνιμη αποίκιση του χωριού από αυτούς.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Το χωριό έχει υψόμετρο 80 μέτρων και είναι ιδανικό για την κτηνοτροφία και την γεωργία.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Όχι.

20η Συνέντευξη

Χωριό Αυγεραίικα Αγαΐας

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Το όνομα Αυγεραίικα το πήρε από την οικογένεια Αυγέρι που είναι κάτοικοι του χωριού. Οι πρότοι της οικογένειας λέγεται πως κατάγονταν από τα Καλάβρυτα.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Τοπικές εορτές δεν υπάρχουν. Μόνο το ξωκλήσι της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

Το χωριό ολόκληρο ασχολείται από παλιά με την κτηνοτροφία και την γεωργία (αμπελοκαλλιέργειες).

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

Οι νέοι μας βοηθούν στην κτηνοτροφία και τις καλλιέργειες αρκετά για να διατηρήσουν και να συνεχίσουν τις βασικές μας δουλειές.

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

Τα πλεονεκτήματα της διατήρησης των ενασχολήσεων απ' τους νέους είναι πως το χωριό μας παραμένει ζωντανό και ενεργό στην ανάπτυξη της χώρας και της οικονομίας του χωριού και της χώρας.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξασφάλιση κ.ο.κ.);

Όχι.

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Δεν έχουμε ακούσει κάτι τόσα χρόνια στο χωριό.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Το χωριό δεν έχει κάποια ιδιαίτερη αρχιτεκτονική.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Όχι, τίποτα.

21η Συνέντευξη

Χωριό Άγιος Νικόλαος Κράλης

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Παλιά ονομαζόταν Κράλη. Με τον όρο αυτό (Κράλης) εννοείται ο βασιλιάς. Πιθανόν να ήταν και επώνυμο κάποιας οικογένειας που πρωτοκατοίκησε στην περιοχή.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Η σημαντικότερη γιορτή του χωριού είναι αυτή του ενοριακού ναού του Αγίου Νικολάου.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

Όχι.

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

Οι παραδόσεις κρατιούνται από τους παλαιότερους του χωριού.

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Όχι, τίποτα παράξενο.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Με τον σεισμό του 2008 (8/6/2008) προκλήθηκαν μεγάλες ζημιές σε σπίτια και στο ναό του Αγ. Νικολάου.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Βρίσκεται σε υψόμετρο 65 μέτρων, σε λόφο ανατολικά της κοιλάδας που δημιουργείται από τον ποταμό Σερδινή. Πολύ κοντά του βρίσκεται και η Βιομηχανική περιοχή της Πάτρας.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Δεν υπάρχει τίποτα να σώζει την ιστορία της περιοχής.

22η Συνέντευξη

Χωριό Καλαμάκι Ωλενίας Αγίας

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Το όνομα του χωριού ήταν Χαρμπιλέικα και είχε παρθεί από τους πρώτους κατοίκους του χωριού (οικογένεια Χαρμπίλα) που ήρθαν από τα Καλάβρυτα.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Η σημαντικότερη και μοναδική τοπική εορτή είναι αυτή της Αγίας Τριάδας όπου υπάρχει και ο αντίστοιχος Ιερός Ναός στο χωριό.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

Όχι.

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Όχι, τίποτα ιδιαίτερο.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Από το 1830 κατέβαιναν από την περιοχή Ζουμπάτα οι κάτοικοι με τα κοπάδια τους στα πεδινά εδάφη της περιοχής και δημιούργησαν στην πορεία μόνιμους οικισμούς.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Το χωριό είναι σε υψόμετρο 70μ και αποτελείται από πέτρινους οικισμούς κυρίως. Επίσης, το χωριό βρίσκεται σε κομβικό σταυροδρόμι, στο δρόμο από τα Λούσικα προς τα χωριά Θωμαίικα, Κουνελαίικα και Χαϊκάλι, και στον δρόμο από τα Καμίνια προς την Βιομηχανική περιοχή της Πάτρας και από εκεί προς τα χωριά Αυγεραίικα, Άνω Σουδεναίικα, Ζησιμαίικα, Πηγάδια, Σαντομέρι, Πόρτες.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Όχι.

23η Συνέντευξη

Χωριό Χαραυγή Αγαΐας

B. Ερωτήσεις

- 1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;**
Την ονομασία Χαραυγή την πήρε το 1955. Παλαιότερα λεγόταν Χατζούρι.
- 2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;**
- 3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).**
- 4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;**
- 5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.**
- 6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος γλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);**
Όχι.
- 7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;**
Όχι.

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Σύμφωνα με μία λαϊκή ιστορία στον σημερινό οικισμό του Βασιλικού στο Καλέντζι, κατοικούσε ένας βασιλιάς και η βασιλοπούλα του πνίγηκε σε κοντινή πηγή. Ο βασιλιάς τότε διέταξε και βούλωσαν την πηγή με μαλλιά και το νερό βγήκε στο Χατζούρι, στην θέση “Αβυσσος”.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Κοντά στο Χατζούρι βρισκόταν ερείπια του Φράγκικου Κάστρου του Σαντομερίου, από το οποίο διασώζονται λίγα ερείπια και δεν είναι επισκέψιμο. Διασώζεται ο τάφος της Θεοδώρας Τόκκου που ήταν η πρώτη σύζυγος του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου. Στα όρια της Χαραυγής με το χωριό Πόρτες ανασκάπτεται αρχαία πόλη. Το 2008 είχε εκκενωθεί λόγω σεισμού.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Μικρό πεδινό χωριό με 70 κατοίκους και κάποια παλαιά σπίτια που διασώθηκαν από τον σεισμό του 2008.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Το χωριό έχει δύο πεδία αναρρίχησης αλλά δεν αναδεικνύεται από τίποτα άλλο.

24η Συνέντευξη

Χωριό Νεοχώρι Ωλενίας Αγαΐας

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Το παλαιό όνομα του χωριού ήταν Μπινιαραίικα. Αυτό ήταν ανθρωπωνυμικό και προερχόταν από την οικογένεια Μπινιάρη που κατοίκησε στην περιοχή.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Οι τοπικές εορτές είναι: του Αγίου Γεώργιου, της Παναγίας και του Αγίου Κωνσταντίνου.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

Όχι.

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

Όχι.

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Όχι.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή , ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Όχι.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Είναι ένας μικρός οικισμός κοντά στον πρόποδες της Σκόλλιδος σε υψόμετρο 261μ. Αποτελεί μέρος του χωριού Χαραυγή. Στο χωριό δραστηριοποιείται ο Πατραϊκός Ιππικός Όμιλος στις εγκαταστάσεις του οποίου διεξάγονται και οι Πελοποννησιακοί Ιππικοί Αγώνες.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

25η Συνέντευξη

Χωριό Χαϊκάλι

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Η ονομασία του χωριού προέρχεται από παραφθορά του στου Χαϊκάλι από το ομώνυμο επίθετο.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Η γιορτή του Αγίου Δημητρίου, όπου είναι και ο ναός του χωριού.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

Δραστηριότητες των κατοίκων είναι η γεωργία και η κτηνοτροφία.

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

Οι νέοι συμβάλλουν στη διατήρηση των κύριων επαγγελμάτων του χωριού.

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

Πλεονεκτήματα είναι η διατήρηση και η ανάπτυξη του τόπου.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

Όχι.

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί ;

Στο χωριό έχει δύο σημαντικά οινοποιεία, το Κτήμα Φραντζή και το Οινοποιείο Γιδιάρη.

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Όχι.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Όχι.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Ένα όμορφο χωριό με παλαιά και νεόκτιστα σπίτια. Βρίσκεται σε μέρος με πολύ φύση γύρω του.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Όχι.

26η Συνέντευξη

Χωριό Κουνελαίικα Αγαΐας

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Πήρε το όνομα του από την οικογένεια Κουνέλη, η οποία ήταν η πολυπληθέστερη και είχε στην κατοχή της τα περισσότερα κτήματα της περιοχής.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Η γιορτή της Αγίας Παρασκευής, όπου είναι και ο τοπικός ναός.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

Κύρια δραστηριότητα των κατοίκων είναι η κτηνοτροφία και η γεωργία.

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

Όσοι νέοι δεν έχουν αποχωρήσει για αστικές περιοχές, ασχολούνται και αυτοί είτε με την κτηνοτροφία είτε με τα αμπέλια.

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

Πλεονεκτήματα αυτού είναι η ύπαρξη και η διατήρηση αυτού του τόπου.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

Όχι.

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

Όχι.

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Όχι.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Ο οικισμός δημιουργήθηκε στην τωρινή του θέση ανάμεσα στα έτη 1900-1920.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Το χωριό είναι σχετικά νέο με πολύ πράσινο γύρω του και όμορφα τοπία.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Όχι.

27η Συνέντευξη

Χωριό Φώσταινα Αγαΐας

Β. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;
2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;
Όχι.
3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).
4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;
5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.
6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος γλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);
Όχι.
7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;
Όχι.

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Όχι.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Στην περιοχή ανάμεσα στην Φώσταινα και στην Άρλα, πιστεύεται ότι υπήρχε η αρχαία πόλη Φαίστας. Κατά την πρώτη ενετοκρατία η περιοχή ανήκε στον Φράγκο βαρόνο “Νικόλαο Γκουϊό”. Σε κοντινή απόσταση από το Κάστρο της Άρλας ή Γυφτόκαστρο, χρίστηκε ένας οικισμός που σε ενετικές απογραφές συναντάται σαν Φέστενα. Την περιοχή χρησιμοποίησαν σαν ορμητήριο κατά των Φράγκων οι βυζαντινοί αυτοκράτορες Ιωάννης Η’ και Κωνσταντίνος ΙΑ’ στους αγώνες ανακατάληψης της Πελοποννήσου το 1427-1430. Στις 8 Ιουνίου του 2008 με τον σεισμό που έγινε με επίκεντρο την Ανδραβίδα, καταστράφηκαν πολλά σπίτια στο χωριό, ενώ σημειώθηκαν σοβαρές ζημιές στα περισσότερα.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Ωραίο γραφικό χωριό με ανακατασκευασμένα σπίτια λόγω του σεισμού. Βρίσκεται στις πλαγιές της Μόβρης σε υψόμετρο 80 μέτρων.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Τίποτα δεν συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του χωριού.

28η Συνέντευξη

Χωριό Φλόκας Αγαΐας

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Το όνομα του χωριού έχει δύο πιθανές προελεύσεις. Πιθανολογείται ότι έχει αρβανίτικη είτε βλάχικη προέλευση και είναι ανθρωπωνυμικό. Προέρχεται πιθανόν από το επίθετο του πρώτου οικιστή του Guin Floca. Το πιο πιθανό είναι να έχει αρβανίτικη προέλευση.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Όχι.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

Οι κάτοικοι του χωριού ασχολούνται κυρίως με την γεωργία και την κτηνοτροφία.

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

Οι νέοι της περιοχής ακολουθούν τις ασχολίες των παλιών.

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

Πλεονέκτημα είναι η ύπαρξη νέων κατοίκων στην περιοχή και η επιβίωση του τόπου.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος γλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

Όχι.

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

Όχι.

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Όχι.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Το 1713 αποτελούσε μία ενορία μαζί με την Άρλα.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Ορεινό γραφικό χωριό σε υψόμετρο 394 μέτρων . Στην ευρύτερη περιοχή του χωριού λειτουργεί τα τελευταία χρόνια οργανωμένος χώρος υγειονομικής ταφής απορριμμάτων.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Όχι, τίποτα δεν συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου.

29η Συνέντευξη

Χωριό Ζησιμαίικα Αγαΐας

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Το όνομα του χωριού προήλθε από το επίθετο της οικογένειας (Ζήσιμος ή Ζησιμόπουλος) που κατοικούσε στην περιοχή.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Όχι.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

Όχι.

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

Όχι.

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Όχι.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Η γύρω περιοχή έχει ιδιαίτερο ιστορικό και αρχαιολογικό ενδιαφέρον. Στην περιοχή του χωριού βρίσκεται το Αιγυπτόκαστρο.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Το χωριό είναι σχετικά νέο και βρίσκεται ανάμεσα στα χωριά Φλόκας και Άρλα.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Όχι, τίποτα δεν συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας.

30η Συνέντευξη

Χωριό Πολύλοφο Αγαΐας

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Η ονομασία Πολύλοφο προέρχεται από την λοφοειδή μορφολογία της περιοχής. Παλιότερα, η ονομασία ήταν Μπράτι η οποία προερχόταν είτε από κάποιον αλβανικής καταγωγής κάτοικο και ιδιοκτήτη γης είτε από ένα είδους συμφωνητικό που υπεγράφη τον 14^ο-15^ο αιώνα μεταξύ Ελλήνων γαιοκτημόνων και των Οθωμανών.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Στις 17 Ιουλίου γιορτάζεται το μοναστήρι του χωριού (Μονή Αγίας Μαρίνης)

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

Όχι.

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

Όχι.

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Όχι.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Στο συμφωνητικό που υπεγράφη μεταξύ 14^{ου} και 15^{ου} αιώνα, οι Έλληνες χάριζαν την περιουσία τους στην Μονή του χωριού, την Αγ. Μαρίνα, για να γλυτώσουν τους φόρους και τα χαράτσια που τους επέβαλαν οι κατακτητές διότι τα μοναστήρια της εποχής δεν είχαν ίδια επιβάρυνση φόρου.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Παλαιό γραφικό ημιορεινό χωριό με πληθυσμό 100 περίπου κατοίκων. Το χωριό βρίσκεται στις νοτιοανατολικές απολήξεις της οροσειράς της Μόβρης.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Όχι, μόνο η Μονή αναδεικνύει το χωριό με τις επισκέψεις που γίνονται γι' αυτήν.

31η Συνέντευξη

Χωριό Αμπελάκια Αγαΐας

Β. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Αμπελάκια, λόγω των δραστηριοτήτων των κατοίκων (αμπελοκαλλιέργειες).

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Όχι.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

Το χωριό δραστηριοποιείται στις αμπελοκαλλιέργειες όπως και η ευρύτερη περιοχή.

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

Όσοι νέοι δεν έχουν φύγει για αστικές περιοχές, ασχολούνται και αυτοί με τις αμπελοκαλλιέργειες.

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

Πλεονεκτήματα είναι η διατήρηση της ύπαρξης του χωριού.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλουδί, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

Όχι.

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

Όχι.

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Όχι.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Το χωριό δημιουργήθηκε από το 1981 άρα είναι πρόσφατο.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Μικρό χωριό σε υψόμετρο 292 μέτρων με μικρά σπιτάκια.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Όχι.

32η Συνέντευξη

Χωριό Πόρτες Αγαΐας

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Πόρτες

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Όχι.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

Το χωριό από τα παλαιά τα χρόνια στηρίζεται στην κτηνοτροφία και την γεωργία.

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

Οι νέοι που έχουν παραμείνει στο χωριό συμβάλλουν στις εργασίες μας ενεργά.

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

Τα πλεονεκτήματα της συνέχισης της γεωργίας και της κτηνοτροφίας είναι ότι το χωριό κρατάει ακόμα κάποιους κατοίκους που δεν φεύγουν για τις Αστικές περιοχές και στην οικονομία του χωριού που αναπτύσσετε όσο το δυνατόν καλύτερα.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

Όχι.

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

Όχι.

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Δεν υπάρχει.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Νότια του χωριού έχει ανασκαφεί μυκηναϊκό νεκροταφείο. Επίσης διασώζονται ερείπια του κάστρου που χτίστηκε τον 14^ο αιώνα από Φράγκους του Πριγκιπάτου της Αχαΐας. Από το όνομα του χωριού έχει ονομαστεί και μία κορυφή του όρους Σκόλλης ως Πορτοβούνι.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Το χωριό είναι χτισμένο με πέτρινα σπίτια κυρίως σε υψόμετρο 365 μέτρων. Κοντά στο χωριό βρίσκεται και η τεχνητή λίμνη Πηνειού.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Όχι.

33η Συνέντευξη

Χωριό Μιτόπολη Αχαΐας

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;

Δεν γνωρίζω.

2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;

Όχι.

3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).

4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;

5. Τα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.

6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος χλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ. σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κ.ο.κ.);

Όχι.

7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί;

Όχι.

8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κτλ.);

Δεν έχουμε μάθει τίποτα.

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ. Γερμανική κατοχή, ερημοποίηση του χωριού κτλ.);

Η Μιτόπολη κατά την Φραγκοκρατία ήταν έδρα της Βαρωνίας της Μιτοπόλεως που ιδρύθηκε το 1209 από τον Γουλιέλμο Σαμπλίτη. Αργότερα δόθηκε στο Φράγκο ιππότη Γιλβέρτο ντε Κορ. Ο Κορ έχτισε το κάστρο της Μιτόπολης όπου σήμερα διασώζονται ελάχιστα ερείπια. Το 1280 πρέπει να πέρασε στον Γκυ ντε Λα Τρεμονάιγ καθώς άνηκε στον διάδοχο του Νικολά το 1316.

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

Το χωριό είναι παραδοσιακά χτισμένο με πέτρινα σπίτια κυρίως όσα δεν έχουν αναβαθμιστεί.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο, Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κ.ο.κ.);

Όχι, δεν υπάρχει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Με βάση τα όσα απαντήθηκαν παραπάνω διαπιστώνεται ότι στα περισσότερα χωριά υπάρχουν ακόμα έθιμα που διατηρούνται. Πιο συγκεκριμένα τα έθιμα που ξεχωρίζουν είναι:

- στο χωριό Κάτω Αλισσός, τα Κούλουρα το Πάσχα και το κάψιμο του Ιούδα.
- στο χωριό Ριόλος, το πανηγύρι στις 29/8.
- στο χωριό Μύρτος, στη γιορτή των Αγίων Θεοδώρων φτιάχνουν όλοι χορτόπιτες και μετά τη λειτουργία τις τρώνε όλοι μαζί σε τραπέζια έξω από το ναό.
- στο χωριό Θεριανό, ο γάμος της Κουλουρούς και τα κούλουμα τις Απόκριες
- στην Κάτω Αχαΐα, στη γιορτή του πολιούχου Αγίου Ιωάννη γίνεται λιτάνευση της εικόνας και πλαισιώνεται από άγημα ένοπλων δυνάμεων και φιλαρμονικής.
- στο χωριό Μετόχι πραγματοποιείται εκδήλωση στις 6/12, του Αγίου Νικολάου και προσφέρονται γλυκά.
- στο χωριό Λάππα, την Καθαρά Δευτέρα διοργανώνονται Κούλουμα με τον Σύλλογο Γυναικών «Μελισσάνθη» να μαγειρεύει τοπικά νηστίσιμα προϊόντα.
- στο χωριό Άγιος Νικόλαος πραγματοποιείται πανηγυρική εκδήλωση στις 6 Δεκεμβρίου στη γιορτή του πολιούχου.
- στο χωριό Απιδεώνας, στην γιορτή του πολιούχου γίνεται λιτανεία της ιερής εικόνας του Αγίου Γεωργίου στα χέρια παιδιών που είναι ντυμένα με παραδοσιακές ποντιακές ενδυμασίες.
- στο χωριό Γομοστό, την ημέρα του εορτασμού του Αγίου Ιωάννη Προδρόμου γίνεται εσπερινός μετά αρτοκλασίας και λειτουργία στον Ιερό Ναό του Αγίου Ιωάννη, ενώ ακολουθεί περιφορά των εικόνων. Στη συνέχεια, στο γήπεδο του χωριού γίνεται πανηγύρι με παραδοσιακούς χορούς από τον πολιτιστικό σύλλογο Γομοστού.

Αναφορικά με το πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά, οι απαντήσεις είναι μοιρασμένες. Δηλαδή από κάποια χωριά δόθηκαν αρνητικές απαντήσεις, δηλαδή ότι δεν συμμετέχουν οι νέοι στις παραδόσεις, σε κάποια άλλα χωριά δεν υπάρχουν νέοι γιατί έχουν φύγει στα γύρω αστικά κέντρα, και σε κάποια άλλα δόθηκαν καταφατικές απαντήσεις. Τα χωριά αυτά είναι:

- το χωριό Μύρτος, όπου οι νέοι μέσω τοπικών συλλόγων τα δύο τελευταία χρόνια συμμετέχουν ενεργά,
- στην Κάτω Αχαΐα, την μεγαλύτερη κωμόπολη, όπου δραστηριοποιούνται τέσσερις νεανικοί σύλλογοι
- στο Μετόχι, αν και δεν υπάρχει κάποιος σύλλογος, οι νέοι ακολουθούν τους παλιότερους και προσπαθούν να βοηθήσουν
- το χωριό Λάππα, όπου οι νέοι ακολουθούν πιστά τις παραδόσεις και ειδικά οι νεαρές γυναίκες του τόπου έχουν δραστηριοποιηθεί πολύ για την αναγνώριση του χωριού λαμβάνοντας μέρος σε πολλά bazaar (πχ. ετήσιο Χριστουγεννιάτικο) από το 2007 και μετά, όταν δημιουργήθηκε ο Σύλλογος Γυναικών.
- στα χωριά Απιδεώνας και Γομοστό, η συμμετοχή των νέων παιδιών είναι έντονη καθώς νέα παιδιά κάθε ηλικίας βοηθούν να μην χαθούν οι παραδόσεις.

Γενικά οι κάτοικοι των περισσότερων χωριών πιστεύουν στα οφέλη της παράδοσης και αυτό φαίνεται από τις απαντήσεις που έδωσαν στην ερώτηση που αφορά στα πλεονεκτήματα από τη διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης. Οι περισσότερες απαντήσεις επομένως, συγκλίνουν στην άποψη ότι διατηρώντας τα ήθη, τα έθιμα και γενικά τις παραδόσεις του κάθε τόπου, μαθαίνουν οι νέοι τις ρίζες τους, μαθαίνουν να αγαπούν τον τόπο τους και να μην τον εγκαταλείπουν, η παλαιότερη γενιά κρατάει επαφή με τη νεότερη και τις μαθαίνει τον τρόπο ζωής της. Έτσι, η νέα γενιά που έχει τη ζωντάνια και την ενέργεια γνωρίζοντας τα ήθη και τα έθιμα του τόπου της μπορεί να τα μεταδώσει και να τα διαδώσει.

Η σημασία που δίνουν οι κάτοικοι των χωριών στην παράδοση του τόπου φαίνεται από το γεγονός ότι τα περισσότερα χωριά έχουν κάποιο φορέα ο οποίος συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορίας του τόπου. Ανάμεσα στις απαντήσεις που δόθηκαν για τους φορείς είναι: πολιτιστικοί σύλλογοι, τοπικοί σύλλογοι, βιβλιοθήκες. Επίσης στο χωριό Μετόχι θα δημιουργηθεί μουσείο Λαογραφίας και Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Η Μονή στο χωριό Άγιος Νικόλαος και το δημαρχείο στο χωριό Απιδεώνας βοηθούν αρκετά, ειδικά το δημαρχείο με τα αρχεία που διαθέτει. Τέλος,

στην Καμενίτσα έχει την έδρα του το «Ινστιτούτο Τοπικής Ιστορίας» (Ι.Τ.Ι.) και η «Ομάδα Μελέτης Αρχαιολογίας Τοπίου» (ΟΜ.ΑΡ.Τ). Αξίζει να τονιστεί ότι υπήρχαν και αρκετά χωριά, μεταξύ αυτών: Σπαλιαραίικα Αχαΐας, Αχαϊκό Αχαΐας, Άγιος Στέφανος Ωλενίας Αχαΐας, Ποιμενοχώριον, Αυγεραίικα Αχαΐας, Άγιος Νικόλαος Κράλης, Καλαμάκι Ωλενίας Αχαΐας, Χαϊκάλι, Κουνελαίικα Αχαΐας, Φώσταινα Αχαΐας, Φλόκας Αχαΐας, Ζησιμαίικα Αχαΐας, Αμπελάκια Αχαΐας, Πόρτες Αχαΐας, Μιτόπολη Αχαΐας, τα οποία απάντησαν αρνητικά, γεγονός το οποίο θλίβει.

Τέλος, κάποια άλλα γεγονότα ή καταστάσεις που αξίζει να αναφερθούν είναι:

- στο χωριό Ριόλος, η οικία Πετροπούλου αποτελεί ιστορικό κτήριο όπου στο ισόγειο υπάρχουν πολεμίστρες και στην γερμανική κατοχή στο χωριό υπήρχε έντονη φτώχεια.
- στην Κάτω Αχαΐα πιστεύεται ότι βρισκόταν η αρχαία Δύμη. Στην περιοχή βρίσκεται το τείχος Δυμαίων και έχουν βρεθεί λείψανα αρχαίου οικισμού και ρωμαϊκών χρόνων.
- στο χωριό Λάππα, υπάρχουν οι υγρότοποι Στροφυλιάς-Κοτυχίου οι οποίοι περιλαμβάνονται στους 11 υγροτόπους Ramstar στην Ελλάδα και μαζί με το δάσος Στροφυλιάς (Κουκουναριές) είναι προστατευόμενες ζώνες και τόποι κοινοτικού ενδιαφέροντος. Μέσα στο δάσος και στους υγρότοπους υπάρχουν προστατευόμενα είδη πανίδας όπως φιδαιοί, γλάροι, ερωδιόι, μελισσοφάγοι, κουκουβάγιες και χελώνες αλλά και χλωρίδας όπως το δάσος της Κουκουναριάς, η περιοχή του Αλμυρόβαλτου και το Δρυοδάσος.
- στο χωριό Σπαλιαραίικα Αχαΐας έχουν βρεθεί ευρήματα από την εποχή του Μυκηναϊκού Πολιτισμού και συγκεκριμένα ένα μυκηναϊκό νεκροταφείο.
- στο χωριό Χαραυγή Αχαΐας, κοντά στο Χατζούρι βρισκόταν ερείπια του φράγκικου κάστρου του Σαντομερίου, από το οποίο διασώζονται λίγα ερείπια και δεν είναι επισκέψιμο. Σώζεται ο τάφος της Θεοδώρας Τόκκου που ήταν η πρώτη σύζυγος του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου. Στα όρια της Χαραυγής με το χωριό Πόρτες ανασκάπτεται αρχαία πόλη.
- στο χωριό Φώσταινα Αχαΐας, στην περιοχή ανάμεσα στη Φώσταινα και την Άρλα, πιστεύεται ότι υπήρχε η αρχαία πόλη Φαίστας. Την περιοχή χρησιμοποίησαν σαν ορμητήριο κατά των Φράγκων οι βυζαντινοί αυτοκράτορες Ιωάννης Η' και Κωνσταντίνος ΙΑ' στους αγώνες ανακατάληψης της Πελοποννήσου το 1427-1430. Στις 8 Ιουνίου του 2008 με τον σεισμό που έγινε με επίκεντρο την Ανδραβίδα,

καταστράφηκαν πολλά σπίτια στο χωριό, ενώ σημειώθηκαν σοβαρές ζημιές στα περισσότερα.

- στα νότια του χωριού Πόρτες Αχαΐας έχει ανασκαφεί μυκηναϊκό νεκροταφείο. Επίσης διασώζονται ερείπια του κάστρου που χτίστηκε τον 14^ο αιώνα από Φράγκους του Πριγκιπάτου της Αχαΐας. Από το όνομα του χωριού έχει ονομαστεί και μία κορυφή του όρους Σκόλλις ως Πορτοβούνι.

- το χωριό Μιτόπολη Αχαΐας κατά την Φραγκοκρατία ήταν έδρα της Βαρωνίας της Μιτοπόλεως που ιδρύθηκε το 1209 από τον Γουλιέλμο Σαμπλίτη. Αργότερα δόθηκε στο Φράγκο ιππότη Γιλβέρτο ντε Κορ. Ο Κορ έχτισε το κάστρο της Μιτόπολης όπου σήμερα διασώζονται ελάχιστα ερείπια. Το 1280 πρέπει να πέρασε στον Γκυ ντε Λα Τρεμονάιγ καθώς άνηκε στον διάδοχο του Νικολά το 1316.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΕΠΙΛΟΓΟΣ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η λέξη παράδοση όπως έχει ήδη αναφερθεί είναι παράγωγο ουσιαστικό του ρήματος *παραδίδωμι* που σημαίνει δίνω στα χέρια κάποιου, εμπιστεύομαι κάτι σε κάποιον. Πρόκειται δηλαδή για μια διαδικασία, μια μεταφορά εθίμων και γνώσεων με σκοπό τη διατήρησή τους. Η παράδοση δεν είναι μονοσήμαντη, αντιθέτως έχει πολλούς κλάδους και το πλάτος της καλύπτει τόσες πτυχές όσες και η ζωή, από τη χαρά ως το θάνατο.

Στην εποχή της παγκοσμιοποίησης όμως, της ύλης και της ταχύτητας, στην εποχή της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής κρίσης, η στροφή προς την ενδοχώρα του λαϊκού πολιτισμού και της παράδοσης κρίνεται επιτακτική ανάγκη όσο ποτέ άλλοτε. Διότι είναι προφανές ότι τις τελευταίες δεκαετίες όλες οι παραπάνω καταστάσεις καθώς και άλλες πολλές είχαν σαν αποτέλεσμα ο άνθρωπος να αγνοήσει ή και σε κάποιες περιπτώσεις να αμφισβητήσει την παράδοση και τις αξίες της, μιμούμενος, ωστόσο, ξένα πρότυπα και έθιμα και αφήνοντας τα δικά του να χάνονται στο πέρασμα του χρόνου.

Ακολουθώντας την παράδοση δεν σημαίνει ότι κινούμαστε προς τα πίσω, ούτε ότι η παράδοση αποκόπτει τον άνθρωπο από την πρόοδο. Αντιθέτως με την παράδοση το άτομο εξελίσσεται με τρόπο που οδηγεί σε βελτίωση, ζει τις τρεις διαστάσεις του χρόνου (παρελθόν – παρόν – μέλλον) και συνδέεται με την έννοια της συνέχειας των στοιχείων εκείνων που έχουν τη δυνατότητα να επιζήσουν.

Με την παράδοση αφενός διατηρείται και φυλάσσεται ότι έχει σωθεί και αφετέρου προστίθεται ό,τι νέο δημιουργείται.. Η παράδοση είναι ο συνδετικός κρίκος που ενώνει τις γενιές μεταξύ τους, ενώ ταυτόχρονα αποτελεί και προϋπόθεση για την

ύπαρξη του πολιτισμού. Γιατί ποτέ ο πολιτισμός μιας γενιάς δε δημιουργείται από το μηδέν. Έχει τις ρίζες του στο πολιτισμό των γενεών που πέρασαν.

Είναι απαραίτητη επομένως, η γνώση της παράδοσης να παραμένει ζωντανή και να μεταφέρεται από γενιά σε γενιά, χωρίς όμως να είναι προσκολλημένη αλλά να διατηρεί ζωντανό πνεύμα της με σκοπό να υπάρξει ισορροπία ανάμεσα στην παράδοση και στη δημιουργία, στη συντηρητικότητα και στην προοδευτικότητα. Έτσι, το κοινωνικό σύνολο θα ζει με σταθερότητα, γιατί το παρελθόν θα επηρεάζει δημιουργικά το παρόν. Και η ισορροπία αυτή θα πραγματοποιηθεί, όχι αντιγράφοντας τους παλιούς τρόπους, αλλά παρακινώντας τα στοιχεία εκείνα που βοηθούν στην αντιμετώπιση των νέων μορφών της ζωής.

Στη διατήρηση της ελληνικής παράδοσης, οι πολιτιστικοί σύλλογοι αποτελούν γερά ερίσματα. Με τις ενέργειες τους, τις δραστηριότητες τους και τις εκδηλώσεις τους, παρουσιάζουν και προστατεύουν το λαϊκό πολιτισμό από την αλλοίωση, αποκρυσταλλώνουν την ελληνική κουλτούρα αλλά και σταθεροποιούν τις πανανθρώπινες αξίες.

Άλλοι βασικοί παράγοντες για τη διατήρηση αλλά και την επέκταση της παράδοσης, είναι:

- η οικογένεια μέσω του αδιάκοπου και εποικοδομητικού διαλόγου με τα παιδιά, την βιωματική επαφή με την παράδοση μέσω εκδρομών,
- το σχολείο μέσω της προώθησης της ανθρωπιστικής και όχι της τεχνοκρατικής παιδείας, τη μελέτη ιστορίας και της λαογραφίας, τη συνέχιση εορταστικών εκδηλώσεων,
- η εκκλησία με την κινητοποίηση πνευματικών ανθρώπων,
- η πολιτεία μέσω της προστασίας των ήδη υπαρχόντων μουσείων και αρχαιολογικών χώρων αλλά και τη δημιουργία νέων, τη στήριξη της τοπικής αυτοδιοίκησης για την προστασία και ανάδειξη της κληρονομιάς κάθε τόπου,
- τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας μέσω της σωστής προβολής της παράδοσης,
- οι τοπικοί και πολιτιστικοί σύλλογοι με την οργάνωση εκδηλώσεων, ενημερωτικών συγκεντρώσεων-εκθέσεων και προβολή της κάθε περιοχής και διάχυση της πληροφόρησης σε προσβάσιμους δικτυακούς τόπους και σε όσα άλλα μέσα ενημέρωσης είναι δυνατόν,
- τέλος, η προσωπική συμβολή και συμμετοχή του κάθε κάτοικου.

Με όλους τους παραπάνω τρόπους, ο άνθρωπος και η κοινωνία θα συμφιλιωθεί με το παρελθόν και τις ρίζες του, θα μεταδώσει τα ήθη και τα έθιμα του όχι μόνο στο εσωτερικό της χώρας αλλά και στον υπόλοιπο κόσμο και ταυτόχρονα θα δημιουργήσει πολιτιστικό τουρισμό που θα βοηθήσει την οικονομική ανάπτυξη της κάθε περιοχής

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Παπαγεωργίου Γ., (1998), Μέθοδοι στην Κοινωνιολογική Έρευνα, Αθήνα: Τυπωθήτω.

Κέντρο Τοπικής Ανάπτυξης Δυτικής Αχαΐας ΑΕ, (χ.χ.), *Τουρισμός στη Δυτική Αχαΐα*, Εκδόσεις: Κέντρο Τοπικής Ανάπτυξης Δυτικής Αχαΐας ΑΕ.

Κωνσταντακόπουλος Κ., (χ.χ.), *Σαντομέρι- Η Ιστορία του χωριού*.

Σταυρόπουλος Ξ., Τσίπης Κ., Ντάρλας Α., Βεσ Ρ., Αργυρόπουλος Β., Πάγκαλος Π., Σιμώνη Ε., Φραγκάκης Σ., Παπαγιαννόπουλος κ., (χ.χ.), *Σαγαίικα- Μεταμορφώσεις ενός τοπίου*, Ινστιτούτο Τοπικής Ιστορίας (Ι.Τ.Ι).

B. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Kvale, S., (1996), *Interviews, an introduction to qualitative research interviewing*, Thousand Oaks: SAGE Publications.

Γ. ΑΛΛΕΣ ΠΗΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Bradshaw E., (2011), *Why cultural heritage matters*, Ηλεκτρονική Έκδοση, http://www.riotinto.com/documents/ReportsPublications/Rio_Tinto_Cultural_Heritage_Guide.pdf.

Γενικές Αρχές της χάρτας, Ηλεκτρονική Έκδοση, http://www.icomos.org/charters/tourism_greek.pdf

Κάππου Μ., Παράδοση, Ηλεκτρονική Έκδοση, http://www.mariakappou.gr/analiseis_ennoiwn/docs/triti_lykeiou/%CE%A0%CE%91%CE%A1%CE%91%CE%94%CE%9F%CE%A3%CE%97.pdf).

Πολιτισμική Κληρονομιά, Ηλεκτρονική Έκδοση, http://docplayer.gr/1851623-Politismiki-klironomia.html#show_full_text

<http://dimosdymaion.eu/%CE%B3%CE%B5%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CF%83%CF%84%CE%BF%CE%B9%CF%87%CE%B5%CE%AF%CE%B1-%CE%B4%CE%AE%CE%BC%CE%BF%CF%85-%CE%B4%CF%85%CE%BC%CE%B1%CE%AF%CF%89%CE%BD/>

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9B%CE%AC%CF%80%CF%80%CE%B1%CF%82_%CE%91%CF%87%CE%B1%CE%90%CE%B1%CF%82

<http://mesthettalos.gr/the-club/%CE%B7-%CE%B1%CE%BE%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CF%83-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%B4%CE%BF%CF%83%CE%B7%CF%83-%CE%B7-%CF%83%CF%85%CE%BC%CE%B2%CE%BF%CE%BB%CE%B7-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CF%83%CF%85%CE%BB%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CF%85-%CF%83%CF%84%CE%B7-%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CE%B9->

[%CF%80%CF%81%CE%BF%CE%B2%CE%BF%CE%BB%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%83](#)

[http://vrisika.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=76:paradosi&catid=66:2010-02-07-10-31-56&Itemid=41](#)

[http://3lyk-n-](#)

[smyrn.att.sch.gr/site/ekpai_yliko_files/NEO%20GLOSSA%20G%20PARADOSH.pdf](#)

[https://www.google.gr/search?q=%CE%A4%CE%B5%CE%AF%CF%87%CE%BF%CF%82+%CE%94%CF%85%CE%BC%CE%B1%CE%AF%CF%89%CE%BD+%CE%B1%CF%87%CE%B1%CE%B9%CE%B1+%CF%86%CF%89%CF%84%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%B9%CE%B1&biw=1366&bih=643&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj0mK6nqP3NAhWEshQKHx1-B8IQ_AUIBygC#tbm=isch&q=%CE%A4%CE%B5%CE%AF%CF%87%CE%BF%CF%82+%CE%94%CF%85%CE%BC%CE%B1%CE%AF%CF%89%CE%BD+%CE%B1%CF%87%CE%B1%CE%B9%CE%B1+&imgc=RVCXys kmSOFXM%3A](#)

[http://vriskoapostasi.gr/%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CE%B4%CF%81%CE%BF%CE%BC%CE%AE/%CE%A0%CE%AC%CF%84%CF%81%CE%B1/%CE%9B%CE%AC%CF%80%CF%80%CE%B1%CF%82](#)

[www.stromfylianationalpark.gr](#)

[http://moriasnow.gr/oikismos/sagaiika](#)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΕΙΚΟΝΕΣ

Εικόνα 1: Το ξοκλήσι στον υγρότοπο Κοτυχίου-Στρομφυλίας.

Εικόνα 2: Έλος στον υγρότοπο Κοτυχίου-Στρομφυλίας.

Εικόνα 3: Υγρότοπος Κοτυχίου-Στρομφυλίας.

Εικόνα 4: Προσπάθεια λήψης πελεκάνων στον Υγρότοπο Κοτυχίου-Στρομφυλίας.

Εικόνα 5: Λήψη πτηνών στον Υγρότοπο Κοτυχίου-Στρομφυλίας.

Εικόνα 6: Πανακίδα πληροφοριών Υγροτόπου Κοτυχίου-Στροφυλίας.

Εικόνα 7: Το Τείχος Δυμαίων ή Κάστρο της Καλόγριας είναι προϊστορική μυκηναϊκή ακρόπολη στην Αχαΐα που ήταν σε πλήρη χρήση κατά τη διάρκεια του Μεσαίωνα και στην Ενετοκρατία και εξακολούθησε να χρησιμοποιείται για στρατιωτικούς σκοπούς μέχρι τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΧΑΪΑΣ

Α. Γενικές πληροφορίες

1 Ονοματεπώνυμο (αυτό το πεδίο είναι προαιρετικό)

2 Δημοτικό διαμέρισμα, Δήμος

3 Φύλο

Άντρας	
Γυναίκα	

4 Ηλικία

Κάτω των 25	
25-40	
Άνω των 40	

5 Είστε:

Κάτοικος	
Δημότης	
Επισκέπτης	

B. Ερωτήσεις

1. Ονομασία του χωριού και σημασία του, από πού προέρχεται;
2. Υπάρχουν τοπικές εορτές και αν ναι ποιες είναι οι σημαντικότερες;
3. Ήθη και έθιμα του χωριού (ρίζες, προέλευση, σημασία).
4. Πόσο συμμετέχουν οι νέοι στα έθιμα αυτά;
5. Τα πλεονεκτήματα από την διατήρηση των εθίμων και της παράδοσης.
6. Υπάρχει κάποιο προστατευόμενο-σπάνιο είδος γλωρίδας ή πανίδας στο χωριό (πχ σπάνιο λουλούδι, προστατευόμενο ζώο είτε φυτό υπό εξαφάνιση κοκ) ;
7. Υπάρχουν κάποιες τοπικές παραδοσιακές συνταγές, τοπικά παραδοσιακά τραγούδια ή τοπικοί χοροί ;
8. Υπάρχουν σημεία στο χωριό που να συνδέονται με λαϊκές δοξασίες ή θρύλους (πχ. πηγάδια, ερημωμένες κατοικίες, στοιχειά κλπ.) ;

9. Υπάρχει κάποιο ιστορικό γεγονός που σημάδεψε το χωριό (πχ Γερμανική κατοχή , ερημοποίηση του χωριού κλπ.) ;

10. Η αρχιτεκτονική του χωριού.

11. Υπάρχει κάποιος φορέας που συμβάλλει στην διατήρηση της ιστορίας του τόπου (Μουσείο , Βιβλιοθήκη με ντοκουμέντα των κατοίκων κοκ) ;